

PÒRTULA

DAVALLA EL CADASTRE

7 MILIONS POLÈMICS
PER AL PLA DE NA TESA

NOVA TRAVA
A L'APOTECARIA DE PÒRTOL

SANT MARÇAL - PLA DE NA TESA,
MÀXIMA RIVALITAT

MIQUEL COLL ESTRENA
LES VETLADES DE CAN PERE D'INCA

ELS EXPLORADORS DE PÒRTOL

NÚMERO 135, DESEMBRE 1993

Informatiu Cultural de Marratxí

Durant el mes passat ...

-El rei espanyol va defensar a Israel l'autodeterminació del poble Palestí. Quan predicarà als de Madrid el nostre dret a l'autodeterminació? Per què predica a fora el mateix contra el que lluita a dins? Que se'n diu dels que fan això?

- Michel Jackson suspengué la seva gira i el seu contracte de patrocini.

-Nou i meravellós, sensacional, magnífic, sorprenent, genial nou disc de Phil Collins anomenat "Both Sides".

-L'any que ve el podreu anar a veure a Madrid i Barcelona, previsiblement al mes de maig.

-Presentat el llibre dels 10 anys de TV3.

-Seguiren els problemes amb l'aigua de Mallorca

-Catalunya decidí reformar la seva llei de Normalització Lingüística: Mínims de pel·lícules en català als cinemes, mínims de programació en català a les televisions privades, respecte total i absolut al català en els processos amb la justícia.

Quan podrem tenir nosaltres el mateix? Podrem veure les emissions de les TV privades en català? O els mateixos que aconseguiren fer perdre el segon canal català de TVE ens privaran de nou d'aquestes noves emissions? Què se n'ha fet de les promeses del Govern de recuperar i compatibilitzar el segon canal català de TVE?

-Morí en Fellini.

-Gran èxit de la fira d'esplai.

-Es va saber que Alcampoté les mateixes poques simpaties pel català que la resta d'hipermercats de l'illa i que a més comet abundants faltes ortogràfiques en el poc que hi escriu. Tant costa una mica d'assessorament?

-Marxa enrera del POOT.

-En Biel Massot va sortir a la Gran Enciclopèdia de Mallorca.

-Balears ha viscut el millor any turístic dels darrers anys. Crisi? Qui pot parlar de crisi?

GAVIM

Cartes Obertes

COACCIÓ INFORMATIVA

La revista UDOL de Llubí, membre de l'Associació de premsa Forana de Mallorca, ens ha enviat aquest escrit com a denúncia de la seva particular situació que s'ha originat a conseqüència del control que li vol fer l'Ajuntament.

Per aquest motiu, la Junta Directiva de l'Associació, solidaritzant-se amb ella, vol fer arribar el mateix a totes les publicacions associades, per tal que es facin ressò d'aquesta coacció que priva la llibertat d'informació i la d'expressió, objectiu bàsic de la nostra raó de ser.

Pòrtula, des d'aquí, també es solidaritza amb UDOL alhora que denuncia públicament la posició coaccionadora i antidemocràtica de l'Ajuntament de Llubí.

Llubí, novembre de 1993

No ens adonarem per vençuts!

Sembla ser que, després de 18 anys de democràcia, un dret fonamental com és la llibertat d'expressió no s'ha assolit encara en aquest país.

El passat 26 d'octubre a l'Ajuntament de Llubí no es va reconèixer aquest dret tant fonamental, bàsic, vital i primari. (Article 20.1 i 2 de la Constitució espanyola).

El "senyor" Tomàs Campaner, regidor del PP, va presentar una esmena per canviar part de la proposta de l'àrea de Cultura que feia referència a les diferents subvencions que la corporació municipal dóna a les entitats del nostre poble. L'esmentat "senyor" va considerar que s'havia de denegar o, com a mostra de bona voluntat, i seguint la seva idea, que les 100.000 ptes. de la subvenció fossin abonades en quatre lliuraments de 25.000 ptes., cada un, coincidint en la sortida de cada número, i que aquest lliurament estàs supeditat al VISTIPLAU que la comissió de govern, una vegada examinat l'exemplar corresponent, pogués emetre. Aquesta proposta va ser aprovada amb el recolzament del Senyor Batlle (UM), el regidor de CB i l'altre regidor del PP; i va ser rebutjada pels dos regidors del PSM, la regidora d'UM i el del CDS (de poc va servir el seu rebuig a causa del vot de qualitat del Batlle). Osià que, se'ns donarà la subvenció (Si AGRADA LA REVISTA) una vegada que hagi passat per la "CENSURA".

Com a mitjà de comunicació ens hagués paregut millor que no se'ns hagués concedit la subvenció abans d'haver d'estar condicionats a l'hora d'expressar les idees

Que consti en acta...

El recurs que ha posat l'apotecari de sa Cabaneta contra l'apertura de l'apotecaria de Pòrtol.

La mar de fons que hi ha en relació a l'apotecaria del Figuerol i a la que han demanada per a Alcampo.

La revisió que el Centre de Gestió Cadastral està disposat a fer després d'haver posat a tothom de punta.

L'exposició de Vicenç Sastre i la de la Trapa.

Els continus accidents que hi ha a la sortida d'Alcampo amb el nou enllaç.

Ja comencen a parlar de dur nous partits polítics a Marratxí; com si no bastassin els que hi ha.

L'embós dels pladençers per no saber on se'n van els 7 milions.

El car milió i mig que ha costat la restauració del cobxe dels morts.

Encara esperam la contesta de Miquel Bestard en relació a les acusacions del PP-UM.

Ni s'ha arreglat res dels Caülls ni hi ha informe jurídic. I tothom tan tranquil.

La ploguda de sucursals bancàries que caurà sobre Marratxí en poc temps: dues al Pla de na Tesa, una al Figuerol, una altra a sa Cabaneta i una altra al Pont d'Inca. Temps de crisi?

Els articles publicats expressen, únicament, l'opinió de llurs autors, els quals es fan responsables del contingut.

***

La Redacció no s'identifica, necessàriament, amb el contingut dels escrits publicats.

***

Recepció de material:
abans del 20 de cada mes

de la manera que ens sembli més correcta, a nosaltres i als nostres col·laboradors.

Tanmateix amb subvenció o sense feim comptes seguir amb la mateixa línia, surti la revista amb més o manco planes.

Revista UDOL

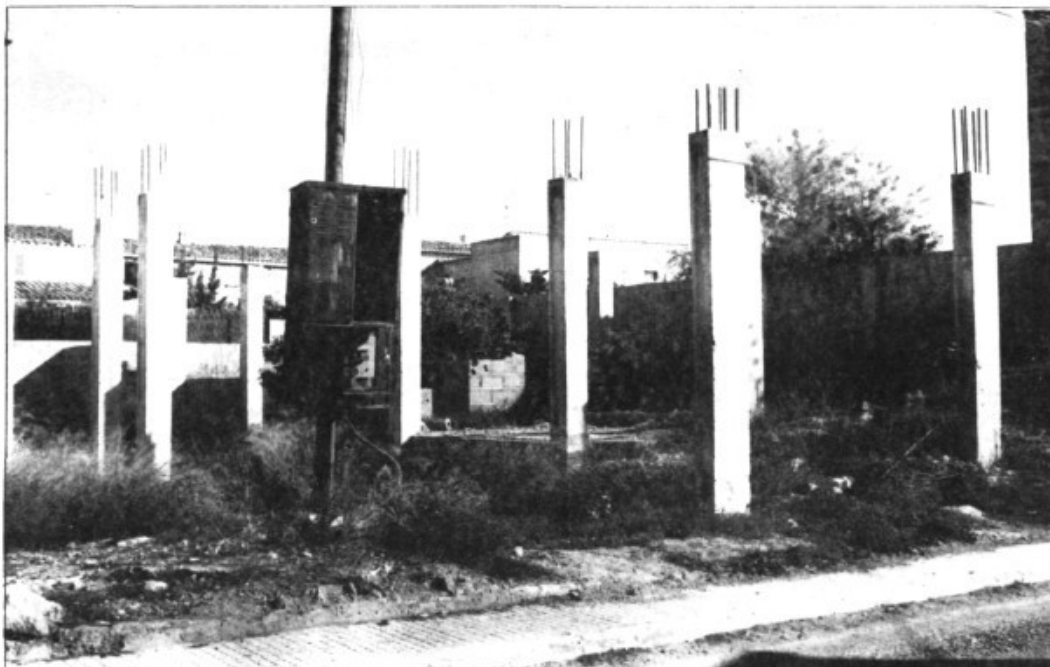
AMICS DE L'ARXIDUC

L'Associació "Amics de l'Arxiduc" sorgeix des d'un impuls il·lusionat i ple d'esperança que persegueix la noble finalitat de conèixer i donar a conèixer la profunda personalitat humana i la ingent labor literària, científica i artística desenvolupada, amb entrega i rigor, per l'arxiduc d'Àustria, Lluís Salvador d'Habsburgo-Lorena i Borbón, i molt especialment, en tot el que fa referència a les illes Balears.

Els Amics de l'Arxiduc es proposen continuar en la investigació sobre

(>> pàg 24)

Suggeriments? Queixes? Opinions? Comentaris? Envieu els vostres escrits a **Pòrtula** abans del 20 de cada mes

**AVUI
ÉS
NOTÍCIA**

DAVALLARÀ EL CADASTRE

Després de les converses mantingudes per l'Ajuntament amb el Centre de Gestió Cadastral s'ha arribat a un principi d'acord per reconsiderar els errors en les valoracions i, segons el batle Martí Serra, es rebaixaran els preus del sòl.

Aquestes rebaixes poden arribar del 30% fins al 60% en algunes zones d'extensiva 3 (és el cas del Pont d'Inca, per exemple, que estava a 30.000 ptes i es rebaixarà un 60%; l'extensiva 3 de sa Cabaneta, valorada inicialment en 25.000, es rebaixa sobre un 50%; la de Pòrtol, xifrada en 17.000, davallarà devers un 30%). De tota manera les altres classificacions, com urbana, jardí com extensiva 2 també davallen.

També es llevarà l'índex 1'4 que s'havia aplicat de forma generalitzada.

S'ha pogut veure que hi havia errors a l'hora d'aplicar coeficients i índexs i aquest fet ha propiciat que el Centre de Gestió Cadastral acceptàs els canvis en les valoracions que, segons Martí Serra, s'han ajustat bastant als preus de mercat.

A partir del gener del 93 es tomaren notificar els nous valors a tots els ciutadans marratxiners.

Ferreteria Rafel Serra

**Vos desitja
BONES FESTES**

Estam a la vostra disposició al Pont d'Inca

Aving. Antoni Maura 85 Tel. 79 55 54 Es Pont d'Inca

Tots els qui feim *Pòrtula* vos desitjam el més feliç Nadal i el millor del món durant 1994... cada mes

El coche restaurat (foto: Biel Santandreu)

L'U DE NOVEMBRE, LA VISITA OBLIGADA AL CEMENTERI Restaurat l'antic coche fúnebre

El primer de Novembre, com cada any, els marraixiners varen fer la visita tradicional d'aquesta data al cementiri. Enguany a més de les obres finalitzades de l'ampliació del cementiri, varen poder observar, un pic restaurat, el que durant molts d'anys va ésser el darrer vehicle de transport de molts marraixiners. L'antic carruatge renovat estava a l'entrada del cementiri i l'import de la seva restauració ha pujat a 1.598.500,-- Ptes.

CAMPANYA DE SOLIDARITAT AMB CUBA

Fins al proper dia quinze de gener l'Ajuntament ha organitzat una campanya de solidaritat amb Cuba. Aquesta campanya consisteix en la recollida llençols, pintura, detergents i sabó, material escolar, bombetes i utensilis per arreglar calçats.

Aquesta campanya és fa en col·laboració amb les escoles del terme.

HIVERN CULTURAL

Vicenç Sastre el dia de la inauguració (Foto: Tolo Aguilar)

El passat dia 19 de novembre va començar un pic mes l'Hivern Cultural. el primer acte fou una exposició de Vicenç Sastre sobre "Pobles de Mallorca", a l'escorxador de Pòrtol. Juntament amb aquesta exposició n'hi va haver una dedicada a "La Trapa". Una de les novetats d'aquest nou Hivern Cultural és la Marató fotogràfica que es dura a terme el dia 18 d'aquest mes.

CONCERTS

Dins el programa de l'Hivern Cultural, els concerts prevists durant aquest mes de desembre són:

Actuacions de la Banda de Música, dia 4 concert a Pòrtol, dia 11 a Es Pont d'Inca.

Dia 12 concert de piano de les joves promeses a Sant Marçal, dia 19 al Convent de Ses Agustines d'Es Pont d'Inca.

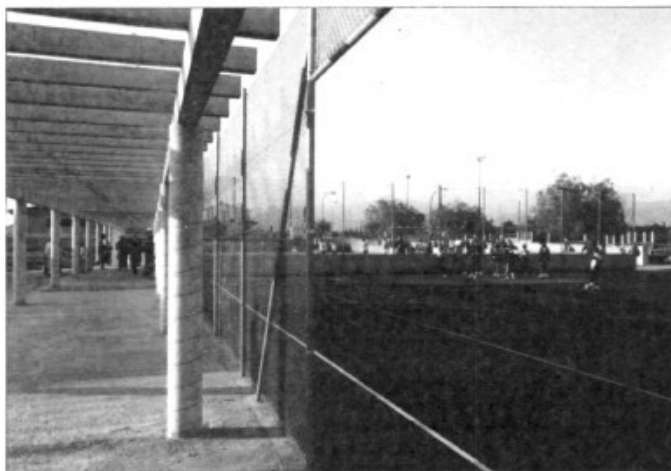
EXPOSICIONS

Dia 17 inauguració de l'exposició d' "Escultura i Dibuix" de Miquel Morell, una mostra del treball dels alumnes de l'Escola de Ceràmica, ambdues a "S'Escorxador" de Pòrtol.

ALTRES

Dia 3 a "S'Escorxador" Audiovisuals sobre "Cases de Neu" i "Carboners", dia 16 a la biblioteca del "Costa i Llobera" presentació dels quaderns "Història de la nostra terra, història de la nostra gent" pel seu autor Guillem Ramis. Dia 22 de Desembre contes de Nadal per Caterina Valriu a la biblioteca municipal del Blanquerna i dia 23 aquest mateix acte es celebrarà a la biblioteca del "Costa i Llobera".

SA CABANA

El polisportiu de sa Cabana (Foto: B. Santandreu)

ADJUDICADES LES OBRES D'IL·LUMINACIÓ DE L'ESPORTIU

Les obres per a la il·luminació de la pista de tennis i del camp de futbol del polisportiu de sa Cabana foren adjudicades el mes de Setembre per un import de 706.878,-- Ptes la del camp de futbol i de 838.997,-- Ptes el de la pista de tennis.

LLOGAT EL LOCAL PER ACTIVITATS SOCIO-CULTURALS

Tal i com vàrem publicar dins la nostra revista del mes de setembre, l'Ajuntament ha llogat un local a sa Cabana per realitzar-hi activitats socio-culturals. L'import anual del lloguer d'aquest local puja a 739.320,-- Ptes.

ES FIGUERAL- CAN FARINETA

APROVAT L'EXPEDIENT PER LA XARXA DE CLAVEGUERAM

Fou aprovat l'expedient per a la realització de la xarxa de clavegueram a la urbanització de can Farineta. L'import d'aquest

projecte puja a 30.216.357, - Ptes. i ha estat realitzat per l'enginyer J. Francesc Triay Llopis.

L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNATS DENUNCIA EL BAR RESTAURANT "ES FIGUERAL"

L'associació de veïnats "Boreal" ha presentat denúncia davant l'Ajuntament per les activitats del bar restaurant "Es Figueras", pels balls que durant els divendres, dissabtes i diumenges es fan en aquest local. La base de la denúncia és per desenvolupar activitats sense la corresponent llicència i que provoca els renous que molesten els veïnats que volen descansar.

CAS CAPITÀ

CONTINUEN ELS PROBLEMES DE CARMA

L'escorxador de CARMA, continua donant mals olors i renou als veïnats de cas Capità. Així és després d'un informe de l'inspecció duita a terme pels serveis tècnics de l'Ajuntament, dins el mes de Setembre.

L'Ajuntament va donar un termini de tres mesos a l'empresa per subsanar aquestes deficiències.

ES PONT D'INCA

ELS VEÏNATS SOL·LICITEN COMPTADORS INDIVIDUALS

L'Associació de veïnats del Pont d'Inca va demanar a l'Ajuntament que realitzi l'estudi i les gestions oportunes per aconseguir instal·lar comptadors individuals d'aigua a les finques interessades.

Segons Lluís Tapia, president de l'Associació, el principal argument es basa en el gran increment dels rebuts d'aigua degut a la fórmula aplicada pel "canon" del Govern Balear. En alguns casos l'increment arriba al 300%

Els veïnats del Pont d'Inca volen pagar els impostos però pensen que han de ser equitatius i no han de perjudicar ningú. Segons Tàpia des de l'Ajuntament veuen amb bons ulls el canvi a comptadors individuals.

ES PLA DE NA TESA

ES COL·LOQUEN MARQUESINES PEL BUS

Al Pla de na Tesa s'estan col·locant marquesines a les parades del Bus, per tal que la gent estigui un poc més resguardada el temps

FORN - PASTISSERIA

BON JORN

Tenim pa de forn de llenya de Pina
i especialitats de can Guixa d'Inca

De dilluns a dissabte, de 7 a 13'30 h. i de 17 a 20h.
diumenge, de 7 a 14 h.

C/Queipo de Llano, 8 **79 75 72** Pòrtol

que espera el vehicle.

Un moment de la inauguració (Foto: Biel Santandreu)

NOVA SUCURSAL BANCÀRIA

Aquest passat mes s'ha fet realitat una antiga aspiració dels pladenatesers: poder disposar d'una entitat bancària sense haver de desplaçar-se fora de poble.

La inauguració fou presidida per representants de l'entitat bancària i per les primeres autoritats municipals. El rector del Pla, mn Miquel Company, beneí les noves instal·lacions.

REUNIÓ DE L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNATS AMB REPRESENTANTS DE L'AJUNTAMENT

La manca de pistes de bàsquet al Pla de na Tesa va motivar que l'associació de veïnats convocàs una reunió amb l'assistència de representants de l'Ajuntament perquè aquests informassin en directe de la situació d'aquestes pistes tan esperades.

Els representants de l'Ajuntament varen esser Miquel Bestard, primer tinent de batle, Jaume Bibiloni, regidor d'Hisenda, Daniel Guirao, regidor de Sanitat, i Conxa Obrador regidora d'afers socials. La presentació fou a càrrec del president de l'Associació, Victorino Landa, que va cedir la paraula als polítics.

INTERVENEN ELS POLÍTICS

En primer lloc va parlar Miquel Bestard que després de dir que uns dels objectius de l'equip de Govern al Pla de na Tesa era la construcció de les pistes polisportives cedí la paraula a Daniel Guirao, del qual va dir que estava més informat que ell.

Daniel Guirao va explicar als presents les dificultats que té l'Ajuntament per poder construir aquestes pistes, ja que no hi ha

Sa Pista

perruqueria d'homes

Mateu

Plaça Sant Francesc Xavier 1
Tel. **24 29 04** PALMA

Tots els qui feim *Pòrtula* vos desitjam el més feliç Nadal i el millor del món durant 1994... cada mes

Els assistents a la reunió (Foto: Tolo Aguilar)

cap terreny de propietat municipal, i les seves esperances estaven dipositades a la nova urbanització "Mucha Felicidad" però que els promotors encara no havien començat les obres i per tant no havien cedit els terrenys. També s'havien fet gestions amb els propietaris dels solars amitgers amb les pistes existents, però fins a la data de la reunió no havien arribat a cap acord.

EL GENER, DATA D'INICI DE LES OBRES

Segons va explicar Daniel Guirao, els promotors de la urbanització de "Mucha Felicidad" es varen comprometre a iniciar les obres dins el gener, començat precisament per les pistes polisportives.

INTERVENCIÓ DEL PÚBLIC, I ELS SET MILIONS DE LA DISCÒRDIA

Un pic acabada la intervenció de Daniel Guirao, el públic li va demanar que si els promotors de "Mucha Felicidad" feien les pistes polisportives en què es gastarien els set milions de pessetes pressupostats per al polisportiu. Daniel Guirao va dir que amb el polisportiu, i el públic insistia en saber de quina manera es gastarien aquest set milions.

Aquí va intervenir el president de l'associació de Veïnats, Victorino Landa, dient que si el set milions no s'havien de gastar en el polisportiu, ja que l'havien de construir els promotors, com a mínim que s'invertissin dins es Pla de na Tesa, però que el poble no havia de perdre aquesta inversió.

Els representants de l'Ajuntament insistiren que els milions estaven pressupostats per al polisportiu i que aquí es faria la inversió. I sobre aquests set milions es va discutir fins que es va

passar al cadastre.

L'únic que va quedar clar d'aquesta reunió és que l'Ajuntament té com a tema prioritari dins es Pla de na Tesa la construcció de les pistes polisportives.

PÒRTOL

L'APOTECARIA, NOVAMENT RECORREGUDA

L'apotecaria de Pòrtol, ha estat novament recorreguda per l'apotecari de sa Cabaneta, Ricardo Rossello, acció que farà endarrerir la seva apertura que pareixia imminent.

L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNATS NO ESTÀ SORPRESA

Davant aquest nou recurs posat per l'apotecari de sa Cabaneta, l'Associació de Veïnats de Pòrtol no està gens sorpresa, degut a les contínues traves que fins ara ha posat, tant en aquest procés com en els anteriors, el titular de sa Cabaneta, tot això emparant-se en la normativa protectora d'aquest col·lectiu. Inclús l'apotecari de sa Cabaneta va interposar recurs en contra del cens de l'Ajuntament el qual en el Ple de dia 28-9-93 va corroborar que Pòrtol, comprovat documentalment un per un, tenia 2.002 habitants, quantitat que exigia el col·legi d'apotecaris per concedir l'apotecaria. Aquesta comprovació es va fer a petició de l'apotecari Ricardo Rosselló.

BOICOT DELS PORTOLANS A L'APOTECARIA DE SA CABANETA

Els representants de l'associació de veïnats ens varen manifestar que estan estudiant seriosament de conscienciar el poble de Pòrtol perquè facin un boicot total a l'apotecaria de sa Cabaneta i vagin a comprar els medicaments a altres apotecaries. Això sense descartar de continuar la seva lluita per tal d'aconseguir que Pòrtol tenguí la seva pròpia apotecaria el més aviat possible.

MOLTS PREGUNTES I POQUES RESPOSTES

L'Associació de veïnats es fa moltes preguntes, però fins ara poques respostes ha pogut aconseguir a no esser les contínues traves que fins ara ha rebut.

L'Associació es demana per què tants de recursos en contra de l'apotecaria de Pòrtol i, en canvi, no ha recorregut contra la del Figuerol, concedida a Pere J. Morey, conseller del Govern Balear?

Per què havent-hi una moció aprovada pel Parlament de les Illes Balears a favor de l'apotecaria, i el Govern Balear tenint competències en Sanitat, l'apotecaria de Pòrtol ha de venir ratificada des de Madrid?

ESCRITURES: Liquidacions, registre...
DECLARACIONS: IVA, Renda, Patrimoni, Retencions...
COMPTABILITATS: Empresaris, professionals i societats
CONTRACTES: Lloguer, compravenda, comunitats de béns
NÒMINES I ASSEGURANCES SOCIALS
ASSEGURANCES GENERALS: Vida, vehicles, casa, robatoris, responsabilitat...
AUTÒNOMS: Altes, baixes, variacions...
PENSIONS: Jubilació, viudetat, orfanesa, invalidesa...
PERMISOS I LLICÈNCIES: Armes, caça, pesca, conduir, motorets...

ANTONI JUAN AMENGUAL
Gestoria Administrativa
Assessoria Fiscal

C/ Oleza, 74-A Tel. 60 27 54
Sa Cabaneta

INDÚSTRIA: Altes, documents de qualificació d'empreses...
APERTURA NEGOCIS: Llicències d'apertura municipal...
CERTIFICATS: Penals, darreres voluntats, defunció...
LEGALITZACIONS: Llibres...
VEHICLES: Traspassaments, baixes, matriculacions, duplicats...
TRANSPORTS: Targes, visats...

MÒDULS IVA I IRPF
Anàlisi per a 1994
(Renúncia únicament possible
dins el desembre.
Durant tot el mes)

Del Pla de son Nebot

ELS PROBLEMES D'AQUEST NUCLI

Me decidesc a escriure a través de la revista *Pòrtula*, en primer lloc perquè consider que és coherent en las seves informacions i, a més a més, és lo suficient objectiva quant al contingut de la mateixa i sense partidismes. En segon lloc perquè crec que és necessari que a aquest racó del Municipi el tenguin present, ja que no fa dos dies que existeix, i per aquesta raó res millor que exposar les nostres queixes, o per què no?, les nostres satisfaccions a través de la revista *Pòrtula*.

Una vegada exposada la presentació voldria demanar als responsables pertinents del nostre Ajuntament que passassin qualche pic per son Nebot i estarien al dia de les nostres faltes o necessitats, i se'n donarien compte per exemple: de com està el camí de la Fita, o del perquè de l'existència d'un disc de prohibició per camions de més de deu tones del qual no fan cas, ja que és una bona drecera per anar a la carretera de Sóller sense haver d'anar pel Polígon o pels camions d'escombraries per anar a son Reus perjudicant els més de 600 veïnats que vivim al Pla de son Nebot. També voldria aprofitar l'ocasió per demanar

si és possible i si es incumbència de l'Ajuntament posar-nos el servei de correus i almenys posar alguns contenidors de fems a uns quants punts del Pla de son Nebot.

El Pla de son Nebot està totalment mancat d'infraestructura, tal vegada aquesta, vengui per la dispersió dels veïnats, però avui per avui això no hauria de suposar cap tipus de problema, per poder disposar d'un mínim de serveis. Som conscients del problema del Pla de son Nebot, de la proliferació urbanística il·legal o com a mínim de no estar adequadament "legalitzades" per viure-hi, però no tota la culpa és nostra, malgrat l'atreviment d'edificar. També la culpa en part és o ha estat dels nostres governants ja que en el seu moment, com casi per la resta d'urbanitzacions il·legals de Marratxí hi havia i hi ha hagut ulls grossos i permisos de paraula per poder edificar, amb la confiança que el dia de demà fos legal i així qualsevol que podia aprofitava aquest avantatge. Ja sabem que lo que se demana no és gens fàcil per a l'actual equip de govern, però sí que han de ser conscients davant la infraestructura inadequada que pateix Marratxí i creim que si es vol resoldre sense haver de perjudicar a la resta de veïnats legals del Municipi es podria començar a parlar de cercar solucions o al manco obrir un camí a l'esperança per poder sentir-mos Marratxiners.

L. de BLANC

El forn del PLA DE NA TESA vos desitja unes Festes de Nadal ben dolces

especialitat en

ensaimades: crema, torró, nata i crema, sobrassada
tortades: reina, sache, masini, especials noces i festes
salats: coques, rebosteria, croissants i diversos
dolços: semifreds, mousse, gató i gran assortit de pastissos

C/ Son Alegre, 1
60 01 79
Es Pla de na Tesa

Tots els qui feim *Pòrtula* vos desitjam el més feliç Nadal i el millor del món durant 1994... cada mes

Del Pont d'Inca Nou

REUNIÓ DE L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNATS AMB EL TINENT DE BATLE

Dia 8 de novembre una part de la Junta Directiva de l'associació de veïnats d'es Pont d'Inca Nou tengué una reunió amb el tinent de batle, Miquel Bestard, per parlar d'alguns dels problemes que afecten el nostre nucli urbà. Per una banda, es tractava de recordar que, de moment, totes les instàncies enviades a la Casa de la Vila no han tengut cap resposta i, a la darrera reunió de la junta directiva, se n'hi va parlar molt d'aquest silenci. Per altra banda, es pretenia convidar el tinent de batle a la propera reunió per parlar dels problemes i veure'ls directament.

Els problemes en qüestió són els següents:

— Aclarir el problema de la reducció de velocitat i la retxa continua a les entrades i sortides de la urbanització.

— El problema del formigó el desaignament al carrer des Pont.

— La il·luminació dels carrers i les papereres.

— L'enrajolament de les voravies.

— La recepció de la urbanització.

— La futura construcció d'un quarter de la Guàrdia

Civil.

— Possible ordenança municipal per obligar, en cert termini, a tancar tots els solars sense construir. Com ja sabeu solen ésser focus de tot tipus de brutícia.

Esperem que, a poc a poc, es resolguin tots els problemes possibles.

RESOLT EL PROBLEMA DEL FORMIGÓ AL CARRER DES PONT I COMENÇADES LES OBRES D'ENRAJOLAMENT AL CARRER MONTCAIRE

Poc després de la reunió de la junta directiva de l'associació de Veïnats amb el tinent batle, es resolgué un dels problemes que afectaven el carrer des Pont: l'acumulació de formigó a causa dels petits trabucaments quan hi passaven els camions. L'aspecte del carrer no era gens normal i sovint era la causa de moltes de les caigudes que es produïen adesiara quan s'hi passava amb bicicleta.

S'ha d'esmentar també el començament de les obres d'enrajolament de les voravies del carrer Montcaire. Cal donar l'enhorabona a l'Associació de Veïnats per tota la tasca que està duent a terme per millorar la imatge d'aquest nucli urbà.

FALTA DE CIVISME DAVANT SON BONET

L'altra dia, no l'específic perquè el que importa és el fet, vaig anar a agafar l'autobús per anar cap a Palma. A l'aturada, mentres esperava, s'hi aturà un cotxe just davant meu. De sobte va sortir una doneta amb el seu filló, mirant d'una banda a l'altra. Pel que es veu, l'al·lotj, que era molt petitó, s'havia fet les necessitats fisiològiques a sobre i sa mare es disposava a canviar-li la bragueta. Quan acabà la feina, jo innocent vaig pensar que la tiraria al contenidor de l'avinguda Antoni Maura. Res més enfora de la realitat. Sense el més mínim escrúpol llança la merda allà enmig, això sí, dissimulant un poquet, just devers la reixeta que és el límit de l'aeròdrom.

No es un fet tan intrascendent com en principi pugui parèixer. És només un exemple més de la poca sensibilitat i els pocs escrúpols que es respiren per aquestes terres perdudes de Déu.

JOSEP ANTONI CALVO

De sa Cabana

SA FULLARASCA, EN MARXA

Sa Fullarasca continua amb les excursions i les activitats diverses dirigides als nins del Pont d'Inca, sa Cabana, Pont d'Inca nou, cas Capità i es Figuerà, encara que també són ben rebuts tots els nins que hi puguin acudir, siguin d'on siguin.

Cada horabaixa i els dissabtes dematí Sa Fullarasca munta tota una sèrie d'activitats al local de la plaça Bartomeu Riera.

XARCUTERIA

DESIG

Vos desitja bones festes
i un temptador desig 1994

S'admeten encàrrecs per telèfon

Vos esperam per donar-vos un petit obsequi de Nadal

Av. Antoni Maura, 6, local 4 79 52 53 Es Pont d'Inca

Suggeriments? Queixes? Opinions? Comentaris? Envieu els vostres escrits a *Pòrtula* abans del 20 de cada mes

NADAL 93

Programa d'actes Religiosos i tradicionals a celebrar per les Parròquies de Marratxí. Dins les festes de Nadal 1993.

Parròquia de Sant Alonso Rodriguez. Es Pont d'Inca
Dia 24 a les 22:30 hores
Nit de Matines amb el cant de la Sibil·la i participació de la Coral de Sant Alonso.

Dia 25 Nadal, misses com els diumenges.

Dia 5 gener a les 19:30 hores colcada dels Reis.

En el transcurs del mes de desembre amb motiu de les festes de Nadal el consell pastoral durà a terme una sèrie d'activitats i conferències.

Parròquia de Sant Llútz. Es Pla de na Tesa
Dia 24 a les 23 hores Nit de Matines, amb el cant de la Sibil·la i el Sermoner.

Dia 25, Nadal, misses com els diumenges.

Parròquia Verge del Carme. Pòrtol.
Dia 24 a les 23 h., nit de Matines amb el cant de la Sibil·la, anunci de l'Àngel i Sermó de la Kalenda amb participació de la coral infantil de Pòrtol.

Dia 25, Nadal, misses com els diumenges

Dia 5 de gener. Colcada dels Reis.

Parròquia de Sant Marçal. Sa Cabaneta.
Dia 24 a les 23:30 hores nit de Matines, amb el cant de la Sibil·la, anunci de l'Àngel, el Sermoner i el Betlem vivent.

Dia 25, Nadal, misses com els diumenges.

Dia 5 gener a les 19:30 hores, colcada dels Reis.

A partir de dia 24 de desembre fins a finals de gener podran visitar la tradicional ornamentació i els Betlems de Sant Marçal, que des de fa uns anys són molt visitats per la seva originalitat.

TRADICIONS NADALENQUES MARRATXINERES

Dins aquestes festes tan entranyables no poden faltar l'tradicional llet d'ametlla ni les famoses quines a alguns cafès dels nostres nuclis. Són tradicions nadalenques que encara podem trobar a Marratxí i que hauríem de conservar per als nostres fills.

LLET D'AMETLA

Pel qui li pugui interessar vós informar a on posaran en marxa la maquina de fer llet d'ametlla.

Pòrtol, en Gaspar de Cas Tord, els dies 23 i 24

de desembre

Sa Cabaneta, Sa Botiga Nova, el diumenge anterior a les festes de Nadal, dies 23 i 24 i, amb previ avís, qualsevol dia de la resta de festes.

Es Pla de na Tesa Cas Ferrer, C/ Son Alegre nº 4, els dies 22, 23, 24, 29, 30 i 31 de desembre.

S'Almacen C/Joan Miro nº1, els dies anteriors a Nadal i a Cap d'Any.

QUINES

Quant a aquest tradicional joc, si l'autoritat ho permet, es faran les quines a

Pòrtol: Cas Tord i Can Jaume

sa Cabaneta: Cafè Nou

es Pla de na Tesa: Can Gaspar i Bar Gaudium

Les quines es fan l'horabaixa del dissabte: vísperes, els diumenges i dies de festes fins que la gent en vol.

Restaurant Ca'n Llorenç

tancat els dimecres vespre i els dijous

tel 60 29 06

Principes de España - davant creuer sa Cabaneta
Es Figuerà

**s'esclat
pub**

Alfonso XIII, 6 Tel. 60 29 06 Es Figuerà

Tots els qui feim **Pòrtula** vos desitjam el més feliç Nadal i el millor del món durant 1994... cada mes

VETLADES A CAN PERE D'INCA

MIQUEL COLL I LA CULTURA

(foto: Tolo Aguilar)

El regidor de cultura de Marratxí, Miquel Coll, ha encetat com a convidat una sèrie de vetlades que *Pòrtula* té la intenció de celebrar a can Pere d'Inca, seu de la Redacció, per parlar entre coneguts del tema que més ens ocupa: Marratxí.

Aquesta primera vetlada es va fer el divendres 29 d'octubre. En Miquel Coll comparegué a can Pere d'Inca de Pòrtol després del ple de l'Ajuntament al que també assistiren alguns membres del consell de redacció de *Pòrtula*. Mentre ens aparellàvem el pa amb oli de rigor, els comentaris sobre com havia anat el ple serviren per iniciar una tertúlia que ja no s'interrompia fins un poc més de mitja nit.

El tema de les subvencions aparegué tot seguit; és una qüestió de les que donen més mals de cap al regidor de cultura tant a l'hora de concedir-les com a l'hora de rebre les queixes dels qui se senten més perjudicats pel repartiment. Marratxí té actualment moltes més associacions de tot tipus que no s'havien creat fa tres o quatre anys: grups de tercera edat, associacions de veïnats, diferents clubs esportius, barriades o urbanitzacions que celebren festes d'estiu, etc.

El cadastre, les impugnacions que s'hi hauran hagut de fer, la desinformació general de la gent, les reclamacions dels propietaris, la desigualtat i les categories de les empreses segons el tipus d'indústria o de negoci... tot això es tractà mentrestant el pa, el companatge i el vi feien la seva via.

Després parlàrem de l'escola de tennis que hi haurà a la urbanització dels Garrovers, perquè allà ja es disposa de pistes fetes i hi està molta gent que practica aquest esport. A les urbanitzacions, la gent jove es troba sense saber com reunir-se i passar el temps; aquesta escola de tennis pot ésser un factor de cohesió, que impedeixi l'aïllament del veïns.

Altres assumptes de Marratxí que sortiren a rotlle foren el programa de l'Hivern Cultural, les activitats i modificacions que hi ha respecte d'altres anys, l'escola d'adults i, com que el dia de Tots Sants era prop, s'anomenà l'antiga galera dels morts que l'Ajuntament ha fet reconstruir enguany.

Ara menjant, ara bevent, abordàrem entre tots temes un poc més amples que Marratxí. La televisió, per exemple: aquí no es fan programes intel·ligents, els falta ironia i rara vegada es fa crítica social. En Miquel Coll ens contà apassionat un documental en el que un grup de científics explicaven les repercussions que l'efecte hivernacle pot suposar per a la Terra.

Un viatge que en Miquel ha fet recentment per Turquia donà ocasió per parlar de l'occidentalització d'aquest país, on s'ha canviat l'alfabet àrab pel llatí per tal d'adaptar-se a Europa. Després la conversa versà sobre colonialisme: al Burundi es viuen desastres perquè els anglesos traçaren les fronteres sobre el mapa enfrontant així ètnies o tribus irreconciliables. Segons el nostre convidat, el Quebec té raons per demanar la independència perquè el seu territori és més extens que

Vetlada a can Pere d'Inca:

Poder departir d'una manera amigable, entorn d'una taula, amb el Consell de Redacció de la revista *Pòrtula* va ésser per a mi, una grata experiència. He de confessar que quan a un el conviden encara que sia a sopar, amb tot el Consell de *Pòrtula*, d'alguna manera no pot deixar de pensar en aquelles sensacions viscudes, de quan ens examina un tribunal. En aquest cas, l'assignatura seria el funcionament de l'Àrea de Cultura.

Però la realitat fou molt diferent, va ésser una oportunitat de canviar impressions de temes diversos, alguns municipals i altres generals. La sensació que en va quedar és el clima alegre i comunicatiu de la reunió i sense adonar-nos, anant de tema en tema, la vetllada va arribar a la fi. No dic res més, per no ésser acusat de cercar l'aprovat amb medis il·lícits.

Miquel Coll

Portugal, Espanya, França i Alemanya juntes.

Els esports també feren acte de presència. Els eternals Barça-Madrid i futbol - bàsquet tengueren seguidors i perseguidors entre els contertulians. En Miquel opina que cadascú és de l'equip que sol veure defensar d'al·lot. A ell li agrada veure jugar bé, que els jugadors demostrin la seva bona tècnica.

A una vetlada amb un mestre d'escola no hi podia faltar un tema essencial com és el món de la docència. L'escola ha canviat una cosa grossa durant els últims 20 anys. Les condicions dels mestres i les infraestructures dels centres no són comparables amb l'època en què ell començà a fer classe. Com a mestre de Pòrtol, recorda les bregues que sovint hi havia entre portolans i cabaneters, que acabaren senzillament jugant tots plegats per defensar el mateix equip contra altres pobles o escoles.

En Miquel Coll parla, menja, escolta i respon amb fluïdesa, sense atropells però sense interrupcions. Com tot polític gelós d'allò que representa, és prudent amb les qüestions més compromeses, però sap demostrar que no hi ha res que el deixi indiferent. Marratxí, la política, la cultura, l'educació,...el món: una vetlada és massa curta per a tot això.

JOANA MARIA MATAS

DUES DIRECTES

a) Quina és la problemàtica actual de la Cultura a Marratxí?

Un dels problemes és la situació de dispersió del nostre municipi, que dificulta d'alguna manera la comunicació entre les persones que hi tenen un interès comú. Potenciar aquesta comunicació és un dels nostres objectius; les exposicions a l'Escorxador han contribuït tant a dinamitzar i crear il·lusió al col·lectiu d'artistes com a aglutinar a un lloc les persones interessades. L'escola de persones adultes a sa Cabaneta vol despertar les ganes d'aprendre i establir relacions entre les persones de les distintes localitats de Marratxí.

La cultura necessita fonaments, estimular la coneixença del nostre municipi és posar les bases del futur. La publicació del llibre "Així és Marratxí" destinat a alumnes de les nostres escoles va en aquesta línia.

Crec que aquests darrers anys ha millorat molt el clima de participació en general dins el municipi, aquest clima pens que és favorable cara al futur. Però és necessari animar els joves a participar, tant dins els grups que ja funcionen, escola de música, agrupacions de ball, teatre, *Pòrtula*, etc... com a crear-ne de nous.

Voldria aprofitar el moment per ressaltar la importància de la participació de tothom als actes de l'Hivern Cultural, l'esforç dels protagonistes (Escola de Ceràmica, Banda de Música, Joves Promeses, Taller de Teatre, etc) és molt important i per tant la vostra presència serà molt agraïda.

Mai no podem estar satisfets del moment cultural que viu un poble, i és necessari prendre consciència que tots podem aportar a la Cultura, uns des de la participació i altres des de la creativitat; però en un moment de tant de factors alienants com la televisió, etc. tots tenim la responsabilitat de mantenir, transmetre i potenciar la nostra identitat com a poble.

b) Quina valoració fas de la trajectòria de *Pòrtula*?

Podem valorar la revista *Pòrtula* des de diferents vessants. Des d'un punt de vista cultural és molt destacable la feina feta al llarg de més d'un centenar de revistes publicades, amb un ample ventall de temàtiques: història, medi ambient, arquitectura, cançoner, etc... És evident que els que es vulguin acostar a la coneixença del nostre poble, tendran en *Pòrtula* una guia inestimable.

Un altre caire important és la funció de recollida i canalització d'iniciatives de persones que tenien alguna cosa a dir i la difusió posterior.

Una perspectiva més difícil de valorar i sobretot més espinesca, és el seguiment de la política municipal, el fet de ser-ne jutje i part pot restar objectivitat a la valoració. Però una sensació que tenc és que a nivell global i comparant etapes anteriors s'ha estat potser una mica massa crític en temes que més aviat tenen una importància secundària.

PERFIL

Miquel Coll (Santa Eugènia, 1950) és un taujà de 43 anys que s'instal·là a Pòrtol el 1974.

Es casà en aquest poble i té dos fills.

És professor d'EGB i llicenciat en Història i en Geografia. En aquests moments treballa com a inspector a la delegació del Ministeri d'Educació.

Dedica el poc temps lliure de què disposa a llegir, a escoltar Música, fer fotografies i a practicar algun esport (sobre tot tennis, futbol i bàsquet).

Quanta lectures s'interessa per la novel·la històrica, la història de l'Art, la poesia i els temes professionals. Entre els seus autors destaca la trilogia mallorquina Costa i Llobera, Joan Alcover i Maria Antònia Salvà dels quals assegura que sempre té algun llibre en marxa, seguint una inacabable roda. Està subscrit al *Diario de Mallorca* des del 74 i a *Pòrtula* des dels seus inicis; també sol llegir alguna revista setmanal. El darrer que ha llegit, *La cinta de plata*, de Miquel Sbert i *La pasión turca*, d'Antonio Gala.

Reconeix que té poques aptituds per a la Música però li agrada escoltar-ne. Dues passions, l'òpera i els Beatles. Puccini, sobretot, també Verdi i àries de Mozart. Dels Beatles se'n confessa un brusquer: tota la discografia i, també, sempre en roda d'audió.

Un dels temes que té més descuidats, i li sap greu, és el cinema. L'eterna manca de temps... Es decanta per la crítica social, i hi destaca Eisenstein. També li agraden els audiovisuals.

Mira poca televisió, algun documental i qualche tertúlia. Considera que el nivell de qualitat es degrada a marxes forçades i es preocupa per la formació deguda a la quantitat d'hores que els al·lots n'arriben a consumir.

De cuina li agrada especialment la mallorquina; tot, amb tendència al peix, però assegura que el millor d'un menjar és

la companyia.

Té la virtut de la curiositat natural; s'interessa per molts de temes. També considera virtut la promoció de les activitats socials. Com a defectes propis es poden consignar la timidesa i, a vegades, la indecisió.

El millor que han dit d'ell té relació amb l'escola i ha vingut dels pares; també li caigué bé el que hom digué a una entrevista de *Pòrtula* en relació al desè aniversari del Costa i Llobera. El pitjor que han dit d'ell també surt de *Pòrtula*; basta consultar els escrits de Rafel Crespi.

I parlant d'aquesta revista, el que més li agrada són els articles d'investigació sobre algun aspecte de la cultura de Marratxí i, en canvi, no troba que hi sobri res.

Admira els personatges amb concepció renaixentista, d'amplitud d'interessos i de visió. També els qui han lluitat per la llibertat del seu poble. Entre els actuals destaca la personalitat de Francesc de Borja Moll.

Valora la sinceritat, que les persones es presentin tal com són i també que tinguin inquietuds al marge de la professió.

Les seves principals il·lusions són deixar un municipi amb coses que funcionin i, a nivell personal, treure la família endavant procurant el millor per als fills.

Entén la política com la possibilitat d'aportar a la comunitat una manera de veure les coses i intentar millorar-les a partir del propi redol. Aquesta idea el dugué a dedicar-s'hi des de fa sis anys, primer com a independent dins el PSOE i després com a afiliat. El que més li agrada del seu partit -referit al grup de Marratxí- és la il·lusió per millorar i la unió que hi ha entre ells. Té clar que si el PSOE no existís la seva afiliació d'idees a títol personal passa pel PSM. Considera que el món polític és molt dur, si ho arriba a saber no s'hi afixa. Creu que a Marratxí hi ha interessos personals grossos i persones amb objectius no massa clars, coses que fan que la política resulti un tant crispada.

B.-

Ses Rotes

form - pastisseria

Pa pagès d'en Jaume Dols de sa Cabaneta
i pastissos d'en Garau

De dimarts a divendres, de 7 a 13 h.

Dissabtes i diumenges, de 7 a 14 h.

Rev. Joan Vich / cantonada València

Tel. 60 22 70 PÒRTOL

Tots els qui feim *Pòrtula* vos desitjam el més feliç Nadal i el millor del món durant 1994... cada mes

DIFUNTS 1992

Parròquia de Sant Marçal

Francesca Ramon Llinàs, 89
Margalida Corró Pizà, 91
Maria Vidal Bestard, 88
Martí Canyelles Nadal, 48
Gabriel Rotger Canyelles, 64
Josep Vidal Tur, 70
Antoni Tomàs Salom, 64
Apol·lònia Artigas Real, 69
Carme Ortega Canto, 48
Mateu Cloquell Sans, 78
Xavier Coll, 49
Josep Guillamón Bermejo, 78
Caterina Canyelles Romaguera, 69
Pere Fiol Coll, 80
Vicenç Jaume Jaume, 83

Sant Llàtzer - Es Pla de na Tesa

Jaume Galdés Vallespir, 71
Francesca Juan Creus, 87
Joan Ramis Vich, 93
Francesca Salvà Salvà, 77
Matilde Mas Palmer, 92
Francesca Morales Paz, 83
Eduard Salas Pérez, 65
Joana Aina Mas Pastor, 80
Miquel Amer Bauçà, 73
Joan Mulet Seguí, 85
Josep Blanc Gibert, 77
Vicenta González Ruiz, 74
Jordi Bestard Jaume, 84
Miquel Reus Rios, 76
Agustina Rubio Marín, 87
Benet Mora Luna, 78
Fermínia Martínez Calvo, 75

Es Pont d'Inca

Encarnació Cano Albaza, 69
Manuel Moreno Pérez, 58
Antoni Medina Montes, 76
Joan Manuel Cáceres Ibáñez, 45
Jaume Garau Morro, 72
Magdalena Bordoi Bauçà, 80

Caterina Ignasi Gomila, 78
Bernat Pujol Figuerola, 92
Manuel Salguero Domínguez, 84
Maria Jordà Jaume, 89
Maria Pilar Gil Reixach, 74
Tranquilino Aguilar Cabrera, 76
Josep Joan Giménez Molinet, 17
Miquel Homar Mesquida, 61
Maria Andreu Andreu, 85
Francesc Hernández González, 70
Pere Polo Morata, 60
Jesús González Hernández, 44
Brígida Silva Pulido, 89
Joana Moreno Moreno, 63
Pere Bergas Bergas, 69
Pere Tugores Salas, 80
Àngels Muñoz Bercido, 79
Maria Lluïsa Muntaner Mas, 76
Coloma Campins Ferrer, 94
Josep Segura Barrera, 65
Maria Ginard Estaràs, 45
Esteve Vera Cunill, 48
Francesca Leon Muñoz, 86
Onofre Jordà Pocoví, 83
Margalida Ramos Reyes, 90
Baltasar Ferrà Salvà, 58
Antònia Ramírez Jacob, 83

El Carme - Pòrtol

Miquel Barrera Ramis (6 I)
Antoni Ramis Bestard (22 I)
Miquel Frau Serra (28 I)
Pere Serra Miralles (30 I)
Maria Garau Serra (10 III)
Antoni Canals Chust (27 V)
Maria Socies Santandreu (27 V)
Magdalena Nadal Santandreu (14 VI)
Caterina Duran Cabot (25 VI)
Maria Creus Moll (19 VIII)
Caterina Serra Garau (10 XI)
Rafael Vargas Suárez (18 XII)
Josep Vidal Serra (27 XII)

Martí Canyelles

Apol·lònia Artigues

Antoni Tomàs, del café Nou

Pere Serra Miralles

Vins i caves artesans

Antoni Urrea

Tramuntana, 1 Tel. 73 43 90 Es Pla de na Tesa

Suggeriments? Queixes? Opinions? Comentaris? Envieu els vostres escrits a *Pòrtula* abans del 20 de cada mes

Pel finestró

... tu també hi pots sortir!
Envia'ns la foto que vulguis o posat en contacte amb la redacció de **Pòrtula**.

Miquel Aguiló, dibuixant del Pont d'Inca, ha exposat a Alcúdia

Maria del Carme Picó, de l'Assessoria del Pont d'Inca

Antoni Trillo, del club d'escacs de sa Cabaneta

Antoni Canyelles "Matxo", del Siurell de sa Cabaneta

Jordi Garcia, monitor de tennis de son Bonet

En Bernat Martí i en Joan Horrach de la policia local de Maratxí.

Toribio Cádiz, l'encarregat del cementeri Diego Rey i els restauradors de l'antic cotxe dels morts

Quatre generacions, tots Antoni Bestard "Vermell" de sa Cabaneta

Toni Cànoves, futbolista del Pont d'Inca, amb els padrins

En Biel i en Miquel del Forn del Pla de na Tesa

Tots els qui feim **Pòrtula** vos desitjam el més feliç Nadal i el millor del món durant 1994... cada mes

HIVERN CULTURAL

93

NOVEMBRE - GENER

AJUNTAMENT DE MARRATXÍ

desembre

Audiovisuals de Gaspar Valero (3 XII, s'Escorxador, 20 h)
 Concert de la Banda Municipal (4 XII, esgl. Pòrtol; 11 XII, Pont d'I)
 Concert de joves promeses (12 XII, St Marçal; 19 XII, Pont d'Inca)
 Presentació "Història de la nostra terra" de Guillem Ramis (16 XII)
 Exposició de Miquel Morell (17 XII, s'Escorxador, 19'30)
 Mostra dels alumnes de l'escola de ceràmica (17 XII, s'Escorxador)
 Marató fotogràfica (18 XII i 14 I)
 Caterina "Contacontes" (22 XII, Blanquerna; 23 XII, Costa i Ll.)

gener

Concert del Col·lectiu d'artistes lírics (2 I 94, Sant Marçal, 18'30)
 Representació dels Reis pel Taller de Teatre sa Cabaneta (2 i 8 I)
 Exposició de joguines antigues (4 I, s'Escorxador, 19'30)
 Taula rodona "els problemes de l'aigua a Mallorca" (14 I, s'Escorx.)
 Exposició d'Eugeni Garcia (21 I, s'Escorxador, 19'30)
 Taula rodona sobre el llibre "la cinta de plata" (27 i 31 I; biblioteques)
 Taula rodona "la defensa del patrimoni a Mallorca" (28 I, s'Escorx.).

Primera

Marató

Fotogràfica

Dia 18 de
Desembre

PREMIS

1er. Premi Ajuntament de Marratxí, de 25.000 ptes. a la millor col·lecció de fotografies.
 2on. Premi Ajuntament de Marratxí, de 15.000 ptes. a la millor fotografia.
 3er. Premi, Foto Ruano, 10.000 ptes. en material fotogràfic per a la segona millor fotografia.
 4rt. Premi Laser Fotografia, 10.000 ptes. en revelats i ampliacions a la tercera millor fotografia.
 5è. Premi, Llibreria Totem, 5.000 ptes. en llibres a la quarta millor fotografia.
 6è. Premi, Òptica Ciutat, 5.000 ptes. en material fotogràfic, a la cinquena millor fotografia.
 Premi Especial als 25 primers inscrits, del llibre "Així és Marratxí" editat per l'Ajuntament.

INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS:
 DE DIA 22 DE NOVEMBRE A DIA 16 DE DESEMBRE DE 1993 AL NEGOCIAT DE CULTURA DE L'AJUNTAMENT DE MARRATXÍ, C/. STA. BÀRBARA, S/N.

MARRATXÍ DINS L'OBRA DEL CANÇONER POPULAR

-XII- LES MISSIONS DE BALTASAR SAMPER; APÈNDIX SANT MARÇAL. MARRATXÍ I SA CABANETA - i 2

3. *Don Francisco* (Sa Cabaneta). Versió fragmentària cantada per Margalida Daviu (10 d'agost de 1930).

Bondat, bondat, comareta,
sopa i colguè't dejorn.
jo me'n vaig a la caçada,
fins demà vespre no torn.

4. *La vida de les galeres* (Sa Cabaneta)
Versió cantada per Antonina Estarelles i Serra (Meta), 43 anys (10 d'agost de 1930).

Sa vida de les galeres
n'és molt mala de passar;
set anys ha que vaig amb elles,
altres set n'he d'anar.
Me'n vaig anar a cal Rei
llecència per demanar,
i me donà de resposta
que no em poria dar.
Me'n vaig anar a ca la Reina,
llecència vaig demanar,
i me va fer de resposta
que me'n volia donar,
però que en manco d'una hora
'via de passar la mar,
i jo, de content que estava,
en mitja la vaig passar.

Me'n vaig anar a ca mon onclo
i a la porta vaig tocar.

-Qui és qui toca a la porta,
que no me deixa dormir?

-Obri la porta, mon onclo,
obri, obri i lo verà.

Tot d'una vaig demanar
noves de la mia mare.

-O Llufs, la teva mare
torna cega de plora.

Me'n veig anar a ca mumare
i a la porta vaig tocar.

-Qui és qui toca a la porta,
que no me deixa dormir

-Obri la porta, mumare,
obri, obri i lo verà.

Tot d'una vaig demanar
noves de ma enamorada.

-O Llufs, ta enamorada
amb un altre es vol casar.

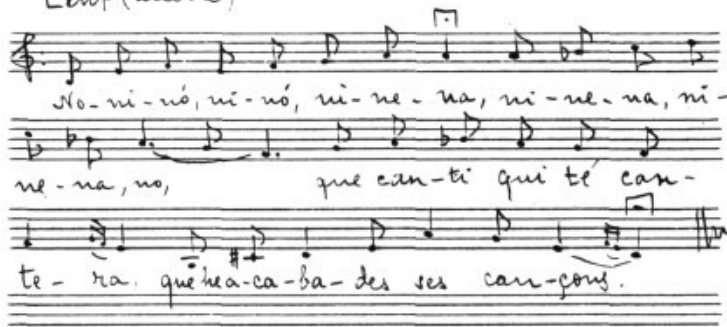
-A on és aquella roba

290

Nº 138

Canço de bristol

Lent (llibre)

que jo em solia posar,
i també aquella guitarra
que jo solia tocar?
penando i sospirando
a ves si em coneixerà.
-Aixica't tu, marit, infants,
no és hora de dormir ja;
sentiràs l'hombre qui canta
la sirena de la mar.
-No és la sirena, mumare,
no solia així cantar;
ell és un *marinerito*
que *por mi penando* va.
-No m'ho hagueres dit, ma fia?
i el 'guéssem fet matar.
- Si a el l'han de matar.
amb mi poren començar.
Mata un i mata *otro*
i tots dos los va matar.
Un l'enterren dins l'esglési
i l'altre damunt l'altar;
d'un va néixer una olivera,
de s'altre un olivar.
Com les branques foren altes
les anaren a taïar.
D'un va néixer una paloma,
de l'altre un palomar.

5. *Vou-veri-vou* (Sa Cabaneta).
Versió cantada per la mare del Senyor
Rector de Sant Marçal (11 d'agost de
1930).

No ni no, ni no ni ne na,
no ni no, ni no ni ne na,
ni ne na, ni ne na no,
que canti qui té cantera,
que he acabades ses cançons,
en duc dins es butxacons
cosa de mitja cortera.

(Totes aquestes cançons procedeixen
de la carpeta C-131 de l'arxiu de l'Obra del
Cançoner, a Montserrat)

JOSEP MASSOT I MUNTANER

ELS EXPLORADORS DE PÒRTOL (1913-1917?)

Aquest llogaret del terme de Marratxí fou la tercera localitat de l'illa que comptà amb la corresponent tropa d'exploradors, puix havent-se constituït a Ciutat el 8 de maig de 1913 i a Sóller pel juny, aquí ja existien pel novembre, si bé la data exacta no la sabem.

L'any anterior l'església del lloc havia estat elevada a "vicaria in capite", essent son primer vicari mn. Guillem Parets i Santandreu (1); aquest jove i treballador prevere instal·là la pila baptismal, inicià els llibres sacramentals i estrenà el sagrari.

No content amb aquestes realitzacions materials, es volgué dedicar a la formació moral del jovent instituint uns premis competitiu representats en la entrega de llibres pietosos i estampes religioses als al·lots més estudiosos.

Per començar això fou suficient, però eviat els nins perderen la il·lusió per tan poc sucosos premis i va esser necessari fer un camp de jocs per a entretenir-los i, més tard, aparegué la tropa de "Exploradores Mallorquines" (2).

L'Ajuntament prengué l'acord de pagar-los la bandera i alguns particulars feren diversos donatius per a comprar-los el material.

Mn. Parets, molt recordat i estimat pels seus "boy-scouts" encara vius, tenia, a l'igual que mn. Sagesse (3) i mn. Santandreu (4) un concepte erroni del que és l'escoltisme. Per a ells, capellans de bona fe, el nostre sistema pedagògic no era més que una mena de catecisme alternant amb excursions; era, en gran part, la mentalitat del seu temps a Mallorca.

Els exploradors de Pòrtol eren obligats durant tots els dies de festa a esser a l'església des de les 15 a les 16 hores formats i uniformats, i es deia que "cuanto más sea la instrucción catequística más ascensos logra el explorador. Cada mes reciben todos la comunión mensual y todos los domingos se les puede ver en misa de 8 leyendo la hojita parroquial y dando los toques de corneta correspondientes" (5).

Dia 7 de desembre del 1913 els al·lots de la tropa de Ciutat celebraren la seva primera Promesa de Bandera i sabem que hi assistiren els vint exploradors de Pòrtol (6).

En començar l'any 1914 son Comité local era constituït així: president honorari Miquel Villalonga; president efectiu Bartomeu Moll, batle; vice-president Bartomeu Santandreu; tresorer Miquel Amengual; secretari

Pere Canyelles; vocals: Bartomeu Montserrat, Joan Serra, Marçal Bestard, i Bernat Amengual.

El gener començaren en el local dels exploradors de Ciutat les classes per als cornetes de les bandes dels de Ciutat i Pòrtol (7).

Pel juliol començà a sonar llur banda de cornetes i tambors; com feien les de totes les altres tropes de l'illa, tocaven la Marxa Reial en el moment de l'Elevació; Toni Canyelles i Pujol (a) "Raconer" fou un dels cornetes.

Bernat Canyelles i Vallespir era el guia i cap de la tropa quan la notable excursió que feren a Santa Margalida per assistir a la processó del Congrés Eucarístic (8).

Dia 31 de gener de l'any 1915 fou beneïda la bandera de l'agrupament d'exploradors de la Casa de Misericòrdia (Ciutat) i després, en el Born, tengué lloc llur Promesa; hi foren presents els de Pòrtol i els d'altres localitats (9).

El 30 de maig, diumenge, al matí, amb l'assistència d'uns dos-cents exploradors de Ciutat, Binissalem i Sóller, tengué lloc el solemne acte de la Promesa dels al·lots d'aquesta tropa; oficià la missa el comissari general i cofundador dels "Exploradors Mallorquins" mn. Francesc Sureda Blanes (10).

El 4 d'agost feren la promesa els de Manacor i allà anaren els seus germans de Pòrtol (11).

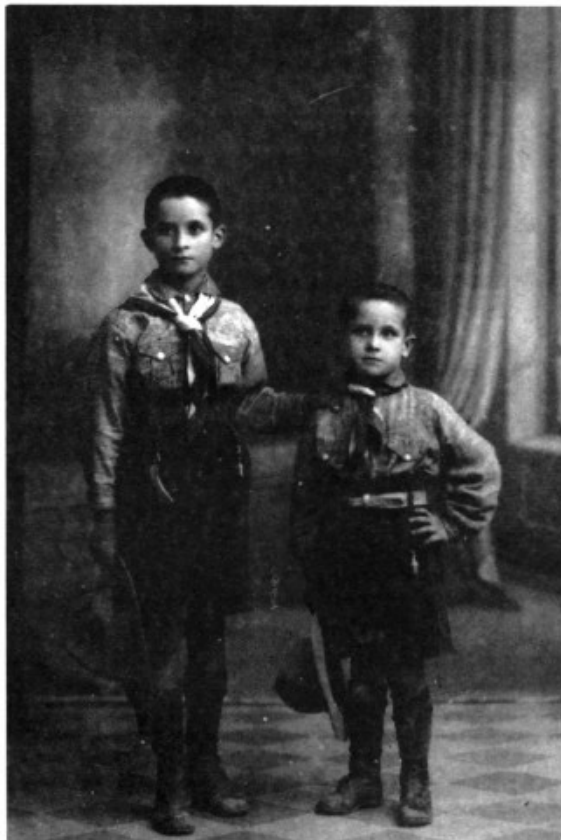
Aquest any fou el de la fundació d'un altre grup escolta que res tenia a veure amb els "Exploradors". Em referesc als "Trescadors", aollits en el Patronat Obrer dels jesuïtes de Ciutat. Dia 26 de setembre els al·lots d'aquesta altra associació partiren des de Ciutat a peu i arribaren fins a Pòrtol amb l'expressa idea de passar el dia amb sos germans "boy-scouts"; els visitats els convidaren a dinar a les seves cases (12).

Per aquelles dates la tropa de Pòrtol era dividida en dos grups; el primer estava format per 30 nins que tenien entre set i dotze anys, el segon, amb uns quinze al·lots, comprenia els que tenien entre dotze i catorze anys.

L'any següent, dia 21 de març, feren la Promesa els de Binissalem i els acompanyaren en tan emotiu acte llurs camarades de Pòrtol (13).

Dos mesos després hi hagué una magna Promesa a Ciutat amb l'assistència de 728 exploradors de la capital, Pòrtol, Sóller, Manacor, Sant Llorenç, Binissalem i Inca (14).

Tenien la lloable intenció d'anar a la benedicció de la bandera dels d'Inca, celebrant-se l'acte dia 29 de juliol com tot un esdeveniment no només per l'escoltisme mallorquí, sino també dins el viure d'aquella ciutat; però no hi pogueren anar i s'hagueren de limitar a enviar una adhesió per correus (15).

Poc temps degueren ja durar; mn. Parets, son fundador i únic responsable, va esser destinat a Capdellà i, com sempre passa en el cas de les dictadures o dels omnimodes poders uni-personals, en desaparèixer la persona s'enfonsa la institució per ella creada.

El cert és que pel desembre del 1918 els "Exploradores Mallorquines" es fusionaren amb "Exploradores de España" i per mor d'això hagueren de modificar les banderes i baratar les insígnies, i cap dels antics "boy-scouts" de Pòrtol que he entrevistat recorda aquesta transcendent operació.

Sí que recorden els meus interlocutors que a la primera de la seva existència no disposaven de bordons i feien els exercicis i les marxes amb canyes; després, en comptar amb els típics garrots, se'n servien d'ells per a fer ponts, lliteres, i altres instal·lacions. Així mateix recorden que Joan Villalonga de ca'l Metge els servia d'Instructor per a aprendre els moviments militars.

Alguns dels noms d'aquests al·lots, avui quasi tots morts, eren: Mateu Santandreu i Ramis (a) "Flor"; Rafel Amengual i Serra (a) "Porret"; Pep Serra Carrió (fou

misser); els germans Bernat i Josep Canyelles Vallespir (a) "Ferrer"; els també germans Francesc i Sebastià Coll Sans (a) "Tancat"; Tomeu Amengual (a) "Vent" i àlies "Carrió"; Joan Serra "de ca'n Vent"; Tofol Grau i Canyelles (fou abanderat); Joan Serra Amengual "de ca Na Rosa"; Tofol Grau Coll; Francesc Miralles i Canyelles; Bartomeu Llinàs Bestard (altre abanderat); i Jordi Serra (a) "Canonge".

JOSEP SEGURA I SALADO

ex-secretari d'Antics Escoltes de Mallorca

1.- Nasqué dia 15 de maig del 1883 a Santa Eugènia; dia 22 de setembre del 1911 fou ordenat; son primer càrrec el tengué a Pòrtol, després passà a Capdellà, més tard fou vice-ecònom de Vilafranca i Santa Maria i, finalment arribà a beneficiat de la Seu. Morí dia primer de setembre del 1972, a l'edat de 89 anys. (*Boletín Oficial del Obispado*, desembre del 1972).

2.- Per a tenir una idea del mètode "scout" que aplicaren els "Exploradors", vegeu de Josep Segura i Salado: *Los exploradores de Sóller*, ("Boy-scouts"), 1913-1923. Mallorca, 1984.

3.- Fundador dels "boy-scouts" de l'Oratori Festiu de Bunyola.

4.- Fundador dels Exploradors a Sant Llorenç.

5.- *El Seglar Católico*, (Ciutat), n. 236.

6.- *Boletín Oficial del Obispado*, 1913.

7.- *Explorador Mallorquí*. (Butlletí oficial de la Federació Esportiva Catòlica Mallorquina), n. 2.

8.- *Explorador Mallorquí*, agost del 1914, i records de Bernat Canyelles.

9.- Antoni Mª Alcover: *Vida del Rdm. i Il·lm. Dn. Pere Joan Campins i Barceló*, p. 171.

10.- *Setmanari Sóller*, 5 de juny del 1915.

11.- *La Aurora*, revista de Manacor, 31 de juliol i 7 d'agost del 1915.

12.- *El Seglar Católico*, n.241.

Per a més informació vegeu, de Josep Segura i Salado: "Els Trescadors del pare Vives", a la revista *Cala Murta*, n. 9, Pollença, octubre del 1988, ps. 30-31.

13.- *Explorador Mallorquí*, juny del 1916.

14.- *Explorador Mallorquí*, 31 de gener del 1917.

15.- *Sóller* del 4 d'agost del 1917 i revista *La veu d'Inca*, n. 135 bis.

restaurant

BRISTOL

Aero Club de son Bonet

*celebracions i dinars d'empresa

*noces i comunions

*servei de tennis i piscina

Son Bonet tel 60 11 46 Es Pont d'Inca

Tots els qui feim *Pòrtula* vos desitjam el més feliç Nadal i el millor del món durant 1994... cada mes

EL C.C. SIURELL DE SA CABANETA PARTICIPA A LA FAMOSA RUTA CICLOTURISTA INTERNACIONAL DE LA RECONQUESTA

Aquest estiu passat el trio format per Tomeu Dols, Joan Serra i Miquel Canyelles del C.C. Siurell de Sa Cabaneta, participaren a la XVI edició de la Ruta Internacional de la Reconquesta, que es celebra a Cangas de Onís (Astúries). Aquesta prova està organitzada pel la Societat Cicloturística d'Astúries, consta de quatre etapes, totes de muntanya, amb sortida i arribada a Cangas de Onís. A més del nostres representants hi participaren un total de 220 corredors de tots els punts de l'estat espanyol. La prova fa esser molt positiva pel nostres corredors ja que hagueren de superar ports de muntanya tant difícils com son els terribles llacs de Covadonga o els Ports de Fito i el Porton, famosos a la volta ciclista a Espanya. Ell recorregut més llarg varen ser els 120 Km. de la segona etapa. Tant en Miquel com en Tomeu i en Joan arribaren molt satisfets i plens de bons records de la participació a una de las proves més antigues d'Espanya, tant dels organitzadors com de la rebuda que tenguieren. A l'arribada varen ser rebuts per les autoritats que els donaren la benvinguda, per després col·locar-los als llocs de concentració. Foren molt ben atesos pels organitzadors al transcurs de la seva estada a Cangas de Onís. Al final de la darrera etapa varen fer un dinar per tots els participants i els seus acompanyants a on es va fer l'entrega de trofeus i diplomes de participació. Els nostres representants obtingueren el trofeu de l'equip que havia participat des de més lluny. Els tres components de l'aventura del C.C. Siurell tornaren amb la il·lusió de l'any que ve tornar-hi i segur que amb més participants.

Els participants a la ruta de la Reconquesta

VOLEIBOL

Si el mes passat donàvem la benvinguda a un nou club. Aquest mes correspon altambé nou club Voleibol Femení Absolutes Can Farineta. L'equip utilitza les instal·lacions del polisportiu del mateix nom tant per als entrenaments com per als partits de competició. El C.V. Can Farineta està presidit per Antònia Coll Bestard. Aquest nou conjunt és entrenat per l'incansable i gran esportista conegut al món del voleibol Toni Pericàs. El flamant equip s'ha inscrit a la federació balear de voleibol, com a tal ha estat inclòs a la competició de tercera divisió absoluta de Mallorca.

El club voleibol Can Farineta vol aprofitar l'ocasió que li brinda **ESPÒRTULA** per agrair la col·laboració de Licors Morey, que està ubicat al Figuerà i a la Marbreria Marmolis i en especial

PAPERERIA S'ESTEL

Dimarts horabaixa tancat

C/ Major 71

Tel. 79 74 40 Pòrtol

AUTOSERVEI CA'N CROSTA

Pollastres a l'ast

C/ Major, 96
Tel. 60 22 59 Pòrtol

Perfumeria i Estètica GENI

*Neteja de cutis
Depilacions
Tractaments facials*

Reservau hora

C/Gràl Franco 2A

Tel. 79 51 13

Es Pont d'Inca

Café i Restaurant

Diuençges i Dilluns tancat

Avinguda Antoni Maura, 69 Es Pont d'Inca telfs 60 10 01

a totes les persones que d'una manera o altra han ajudat a superar les dificultats per dur a terme la creació de l'equip. Sort i endavant

La Lliga de Voleibol ha començat per als equips absoluts del Figueral i Pòrtol, també per a l'equip de cadettes del Pòrtol. Malgrat no coneguin la victòria, resulta molt atractiu contemplar el bonic espectacle d'aquest esport poc conegut, però sí hem de dir la bona acceptació que ha tingut a Pòrtol, ja que l'assistència de públic ha estat nombrosa.

Els partits que han de disputar els nostres equips dins el mes de desembre són:

Segona divisió Femenina i Cadettes 4-12-93

Pòrtol - Sant Joan, Figueral - Esport, (cadettes) Pòrtol - Gesa 8-12-93

C.V. Figueral - C.V. Pòrtol partit de la màxima rivalitat 11-12-93

Pòrtol - Son Servera, Vilafranca - Figueral, (cadettes) Aula Balear - Pòrtol 18-12-93

C.V. Pòrtol - Esport Bunyola - C.V. Figueral

ATLETISME

En Joan Antoni Vidal, de Pòrtol, guanyà en la modalitat de marxa atlètica la XVIII prova Inca - Palma en un temps 1 h 5 m 45 s. En Joan, si segueix així, podria ser una nova figura de l'atletisme a Marratxí en la modalitat de marxa. Enhorabona, Joan!

FUTBOL SALA

Bones notícies hem de donar als amants d'aquest esport, ja que en breu temps hom organitzarà a les noves pistes de son Bonet uns campionats de futbol sala en tres modalitats: laborals, "sabadetes" i "dominguers".

A més d'aquesta bona informació coneguda a favor del futbol sala també tenim la bona notícia d'un nou club. Es tracta del club *Fullarasca* dels Garrovers. Des d'aquestes línies li donam la benvinguda.

L'equip dels Garrovers està jugant el seu partit de lliga a les pistes del polisportiu del Figueral i compta amb dos equips federats, infantils i cadets.

CLUB NORD DE TIR OLÍMPIC

Tirades i campionats prevists a les galeries de tir de son Frau:

desembre

dia 5, Carrabina lleugera allargat, Tirada d'hivern Nord

dia 5, Pistola velocitat, Tirada d'hivern Nord

dia 8, Carrabina Match, Tirada d'hivern Nord

dia 12, Pistola foc central, Ar. Ketner-Nord

Dia 19, Tirada de Nadal

gener 1994

dia 16, Carrabina lleugera 3 x 20, Sant Sebastià

Quant a la lliga hem de dir que aquest passat mes de novembre han començat la totalitat de les categories, per tant començarem per la sénior, amb els nostres representants de primera regional. El bar cas Ferrer, sa Cabana i el Pont d'Inca, per aquest ordre estan classificats, essent les darreres places que ocupen a la taula classificatòria. No es pot dir que hi hagi hagut cap millora durant el mes sinó que tot segueix igual, tan sols ressenyar la victòria del Pont d'Inca davant el seu rival cas Ferrer per 3-0.

Els altres equips de la categoria sénior de segona regional pareix que respiren un poc millor que els de primera ja que es troben a mitjan taula classificatòria.

Equip infantil de sa Fullarasca

En el futbol sala de base és on podem trobar els equips millors classificats de Marratxí. El grup de benjamins de primera està encapçalat pel Liceu A, com també el segona benjamí l'encapçala l'equip de Santa Teresa, mentre que en alevins de segona B, la societat esportiva Cabana va segon classificat. Quant als altres equips, la seva participació és d'autèntics esportistes ja que malgrat no guanyen partits, o en guanyen pocs, es diverteixen i s'ho passen molt bé amb aquest esport.

A darrera hora n'Emili Castaño ens passà una informació referida al partit de rivalitat en categoria infantil en el qual s'enfrontaven l'equip de Santa Teresa i el nou equip Fullarasca. El resultat final va ser de 5-3 favorable al col·legi, que dominaren de principi a fi amb una total entrega per lo que el resultat final es pot dir que va ser just.

PODA DE PALMERES

Tomeu Català
tel. 60 27 20

L'esport al Col·legi Santa Teresa

El Santa Teresa

Actualment existeixen dos equips de futbol sala federats, en categoria benjamí i infantil i un altre d'iniciació que ve a ser la pedrera.

El judo, també federat, i la gimnàstica esportiva i per a principis de l'any 94 està prevista la creació d'un equip d'handbol.

Tot aquest organigrama ve estructurat per la comissió esportiva de l'APA del col·legi formada per Emili Castaño, Víctor Gutiérrez, Andreu Campuzano, Montse de la Plana, Maria del Carme Tarragó i un bon grup de pares col·laboradors de tots els esports.

En l'aspecte esportiu destacarem el subcampionat de Balears obtingut per l'alumne Carrión en judo l'any passat i les actuacions dels equips de futbol sala federats.

Emili

DARRERA HORA

En Bielet Frau, de Pòrtol, jugador del Sant Marçal aleví del CIM ha fitxat per La Salle de Palma. Creim que si du sort en Bielet podria ser una figura del futbol. Enhorabona.

FUTBOL

EL PARTIT DE LA MAXIMA RIVALITAT ACABA EN EMPATAMENT A UN

Quaranta-nou partits jugats pel nostres representants, dins les distintes categories del futbol, amb un balanç sumament positiu, 28 partits guanyats, empatats 3, i 18 partits perduts, amb 110 gols a favor i 120 en contra, i un total de 54 punts anotats.

Seguint el desenvolupament de la lliga hem de dir que aquest mes de novembre, ja no queda cap equip imbatut.

Malgrat els juvenils del Pla de na Tesa i Sant Marçal haguin perdut la seva imbatibilitat segueixen encapçalant els seus grups. Hem de ressenyar la golejada del Sp Sant Marçal per 10 a 0 a l'equip Pollencí essent la golejada del mes. Igualment els cadets de l'U.D. Pla de na Tesa amb la seva imbatibilitat el mes de novembre estan encapçalant el grup C. Quant a la resta d'equips del futbol base els cadets del S. p. van escalant posicions, mentres que els infantils lluiten per sortir dels darrers llocs. Els alevins de l'U.D. Pla de na Tesa estan col·locats a mitjan taula classificatòria, els alevins del Sp. sant Marçal segueixen sense puntuar. El F/7 de l'equip del Sp Sant Marçal ha aconseguit la primera victòria, davant el Murense At. per 2 a 1, aquesta victòria va esser justa ja que en

Equip aleví CIM del Pla de na Tesa

tot moment va dominar la situació. L'equip pladenateser segueix molt ben classificat malgrat haver perdut dos partits.

**Molts d'anys,
Marratxí !**

**Automòbils
PLA DE NA TESA
COMPRA I VENDA
DE VEHICLES**

C/ Weyler, 12 Tel. 60 04 45 Es Pla de na Tesa

Suggeriments? Queixes? Opinions? Comentaris? Envieu els vostres escrits a *Pòrtula* abans del 20 de cada mes

Dins aquest mes els nostres representants a III regional han posat el turbo ja que no han perdut cap partit. La U.D. Pla de na Tesa es col·loca en primera posició mentre que l'Sp. Sant Marçal ha fet una escalada increïble ja que del darrers llocs es va col·locar a mitjan taula, això va crear un bon ambient davant el partit de la màxima rivalitat entre els dos equips marratxiners que es va celebrar el passat dia 28. L'emoió no podia faltar ja que l'Sp. Sant Marçal volia seguir la bona ratxa mentre que la U.D. Pla de na Tesa volia seguir al Primer lloc. El partit es celebrà dins el camp municipal de son Caudelles davant uns 150 espectadors. Els equips alinearen:

El Sant Marçal

Sp Sant Marçal

Marín, Torrens, Felipe, Serra, Sanchez, Maimó, Darder (Amengual), Picó, Bauçà (Bibi), Martínez i Monterde. A la banqueta s'hi quedà Rossinyol i De Juan els delegats d'equip Siquier i delegat de camp Xisco Vila.

U. D. Pla de Na Tesa

Navio, Pocoví, Miralles (Bauçà), Ramis, Ferriol Baris Paniagua, Larraganya (Escalles), Pujols (Cruelles), Santos, Heredia a la banqueta l'entrenador Pere Kleim i el delegat Isidre Tugores.

L'àrbitre del partit va esser el Sr. Muñoz Fernandez. Regular, seguí el joc d'enfora equivocant-se repetides vegades tant per un equip com per l'altre. Mostrà targetes totes grogues a Picó, al delegat Xisco Vila, Monterde, Serra i Sanchez del Sant Marçal. Al U.D. Pla de na Tesa Bauçà i Heredia.

Gols : 1-0 minut 7 bona jugada del Sp. en Martinez de un tir fort i ras.

1-1 minut 23 treu una falta en Baris i en Pujols fa un bon

El Pla de na Tesa III Regional

remat de cap sorprenent al porter Marin.

Comentari del partit:

La primera part va esser molt equilibrada ja que els dos entrenadors tant n'Esteve com en Pere plantejaren un partit bastant obert, la segona part amb els canvis l'Sp. sant Marçal intentà donar-li més força a l'atac però la bona ordenada defensa i el porter Navios feren desbaratar tot intent dels atacants santmarçalers. mentre que el pladenatesers al contratac creaven ocasions de gol però tant en Sánchez amb la seva veterania com la resta de companys procuraven tancar les incursions del davanters de l'equip contrari. Ocasions per desequilibrar el marcador en contabilitzarem per part del Sant Marçal tres, i per part del Pla de na Tesa dues totes elles amb perill de gol.

"Juanito" Sánchez del Sant Marçal

Biel Miralles del Pla

Mesón Tío Depe

**Desitjam bones festes
i feliç 1994
a tots els marratxiners**

Carretera d'Inca Km 6
Tels 60 08 80 / 60 15 46 / 60 14 86
Es Pont d'Inca

Tots els qui feim *Pòrtula* vos desitjam el més feliç Nadal i el millor del món durant 1994... cada mes

BÀSQUET

Lliga 93/94

Tots els equips del C.B. Pla de na Tesa ja han començat les seves competicions.

Aquest mes cal destacar la primera posició que ocupen el sénior "B" i l'infantil femení, que encara no ha conegut la derrota.

En la categoria sénior, el Pla de na Tesa "A" no funciona massa bé. Dels 7 partits que duen jugats tan sols n'han guanyat un. Estan classificats en el 6è lloc de 7 participants.

El Pla de na Tesa "B", en canvi, li surten les coses redones. Dels 8 partits que ha disputat no n'ha perdut cap. Marxa en primer lloc, amb una diferència de dos punts sobre el segon.

Els Juvenils tenen una manca de sort, ja que han perdut una sèrie de partits en els darrers segons. Dels 8 partits que duen jugats n'han guanyat 3 i n'han perdut 5.

Estan classificats en 7è lloc de 12 participants.

Els cadets masculins no han guanyat cap dels 4 partits que han jugat, però no és d'estranyar ja que és el seu primer any. Així i tot hi posen moltes ganes i molta il·lusió per aprendre el més aviat possible.

L'infantil femení és l'equip revelació, ja que la temporada passada no guanyà cap partit, però enguany estan realitzant un joc molt brillant i prova d'això són els resultats que han obtingut:

Pla 24 - Sa Pobla 5
Campanet 9 - Pla 27
Santa Maria 33 - Pla 37

Estan classificats en primer lloc.

L'equip Mini masculí també ha començat d'una manera molt trepidant, encara que va perdre el darrer partit per un sol punt de diferència.

Sa Pobla 19 - Pla 105

Pla 45 - Cide 23
Sant Josep 44 - Pla 43

Està classificat en 3er lloc de 9 participants.

Aquest mes de desembre es presenta bastant complicat per a la majoria dels equips, però esperam que se dugui endavant amb els millors resultats possibles.

ESCOLA MUNICIPAL DE TENNIS CURS 93/94

L'Ajuntament de Marratxí posa en marxa l'escola municipal de tennis, amb professors titulats i supervisats per la Federació Balear de Tennis.

L'Escola funcionarà a les pistes de sa Cabana i dels Garrovers els dies feiners de 17:30 a 15:30 hores, sempre qui hi hagi un nombre d'alumnes inscrits, podent-se ampliar els horaris als caps de setmana.

Els alumnes seran preferentment els al·lots de 8 a 14 anys i també estarà oberta als adults.

Els preus dels cursos seran els següents:

Nins: nivell bàsic (8 a 10 alumnes)

1 h. setmanal.....2.000 pts / mes.
1 h. dos dies setmana.....3.500 " "
1 h. tres dies setmana.....5.000 " "

Nins: nivell perfeccionament (5 a 8 alumnes)

1 h. diària, cinc per setmana.....6.000 ptas./mes.
1 h. " sis per setmana.....7.000
1 h. " 7 h. setmanals.....8.000

Adults: (5 a 6 alumnes)

1 h. setmanal.....3.000 ptas/mes
1 h. dos dies setmana.....5.000 " "
1 h. tres dies setmana.....7.000 " "

Les inscripcions es poden realitzar a les oficines municipals del c/ Sta. Bàrbara s/n, a sa Cabaneta, de 9:30 a 13:30 hores tots els dies feiners. Tel. 79 76 24

MÉS TENNIS

Per aprendre tennis ara tenim l'oportunitat ja que, a més de l'escola municipal també hi ha una escola a les pistes de son Bonet, dirigida per Jordi Garcia, monitor de la Federació Balear de Tennis. Aquesta escola funciona des del passat mes d'agost amb uns preus assequibles a la butxaca.

Per a més informació vos hi podeu posar en contacte els dilluns i dimecres a les mateixes pistes de son Bonet.

ESCOLA DE TENNIS

AERO CLUB DE SON BONET (ES PONT D'INCA)

CLASSES PARTICULARS I GRUPS

*CLASSE D'INICIACIÓ

*PERFECCIONAMENT

*I COMPETICIÓ

MONITOR NACIONAL TITULAT

INFORMACIÓ tel 41 24 76 Son Bonet 60 11 46

Suggestiments? Queixes? Opinions? Comentaris? Enviau els vostres escrits a *Pòrtula* abans del 20 de cada mes

taekwondo

El comportament i actitud que ha de tenir la persona que practica el Taekwondo és, en primer lloc, disciplina ja que sense aquesta mai no aconseguirem els nostres objectius. El respecte és sens dubte la cosa més important, ja que si un individu que té un nivell i uns coneixements sobre un art marcial tan poderós com el taekwondo l'utilitza indiscriminadament se convertirà en un seriós problema per a la societat i per a ell mateix. Que això no succeeixi és responsabilitat del seu mestre que li ha d'enconar aquest principi des del començament. Una altra actitud que ha d'adoptar és la humilitat, ja que ningú en si és superior a la resta i tot ens necessitam els uns als altres; la cortesia és una altre de les virtuts que hem d'adoptar. Tot això no significa que siguem més dèbils ja que a tots ens agrada ser ben tractats i que la resta de gent siguin generosos amb nosaltres.

La figura del mestre del Taekwondo és primordial ja que ha d'assumir les funcions d'entrenador i educador per tal que tot el que s'ha dit abans sigui assimilat per l'alumne.

Segons la meua opinió, un mestre de Taekwondo és una persona que durant les classes ha de tenir una actitud de serietat però no ha de causar por o temor als seus alumnes, ha de ser sever amb els errors però no intransigent, ha de ser comprensiu ja que no tots els alumnes tenen la mateixa capacitat d'assimilació o facilitat per a aprendre, ha de tenir una visió psicològica i tractar cada alumne de forma particular, tant en el tracte personal com en l'esportiu. És important la paciència ja que gràcies a aquesta aconseguirà els distints objectius. També és molt important que fomenti la companyonia.

La companyonia és un apartat que per la seva importància mereix esser tractat amb major extensió.

Hi ha un refrany popular que diu que la unió fa la força. És, en aquest art marcial, una gran veritat ja que en practicar-lo en formació o en files fa que per pròpia lògica treballem juntament amb altres persones, també pot practicar-se un en front de l'altre per treballar diferents tècniques, podent corregir els diferents defectes que ens detectem; també això comporta que entre nosaltres hi hagi una sana competitivitat i que neixi per tant un afany per superar-nos a nosaltres mateixos. Moltes són les ocasions que gràcies a un altre company podem realitzar exercicis físics que ens ajudaran a millorar el nostre rendiment esportiu.

Rafel Oliver

truc a can balo

Com cada any per aquestes dates ja ha donat inici el popular torneig de truc a can Baló de sant Llatzer.

En les fotos podem veure dos moments d'una animada vetlada.

ASSESSORIA MARRATXÍ

Tels 60 00 43 - 79 52 56 Telefax 60 00 43
Av Antoni Maura, 24 ES PONT D'INCA

ASSESSORIA LABORAL

Confecció de nòmines
Assegurances socials i contractes de treball
Tramitació de pensions (jubilació, invalidesa, viudetat...)

ASSESSORIA FISCAL - COMPTABLE

Comptabilitats / Autònoms / IVA
Declaracions renda
Llicències fiscals

ASSEGURANCES GENERALS

Automòbils / Vida
Comerç / Indústries / Comunitats

HORARI: 9 a 15 h., DE DILLUNS A DIVENDRES
HORABAIXES I DISSABTES MATÍ, CITES CONVINQUDES

M ^a CARME PICÓ CRESPI	GUILLEM BUJOSA BUJOSA
Graduat Social	Agent de MAPFRE assegurances
Assessor Laboral	Assessor Fiscal

Tots els qui feim *Pòrtula* vos desitjam el més feliç Nadal i el millor del món durant 1994... cada mes

TENIR-NE IDEA...

A) CADASTRE

Pareix que l'assumpte s'ha calmat. La gent ha fet els recursos i pareix que tothom està content. "Hem fet tot quant hem pogut...", potser s'exclamaran quan des del centre de gestió cadastral es resolgui la qüestió.

La cosa més perillosa que pot passar en aquest assumpte és baixar la guàrdia. Pel que s'ha pogut saber, només amb una pressió forta per part dels estaments polítics es modificaran els coeficients que ens faran davallar el valor cadastral dels nostres immobles.

Pens que l'oposició ha jugat massa tou, s'hi ha adormit, en aquest assumpte. Algun regidor de l'oposició s'ha dedicat a fer clientelisme electoral omplint instàncies pels cafès (evidentment, no vull jutjar aquesta qüestió); ara bé, com oposició el que havien d'haver fet és demanar un ple extraordinari, -basten les firmes de cinc regidors, s'ha de convocar quatre dies després d'haver-se demanat i s'ha de fer dins els dos mesos següents, però crec que no s'hagués esgotat aquest termini- i en aquest ple proposar de nomenar una comissió de seguiment de l'assumpte del cadastre integrada per tots els partits polítics representats a l'ajuntament.

Es cert, que la responsabilitat és de la majoria i que seu va esser l'error inicial. També és cert que aquest ple l'hauria pogut convocar el batle però com que no ho ha fet l'oposició ho hauria d'haver exigint.

I per què és important aquesta comissió que propòs? La raó és ben senzilla: a) es donaria una imatge d'unitat i cohesió davant el centre de gestió cadastral, b) tots els grups polítics tendrien informació de primera mà de les gestions fetes i per tant, a l'hora de la veritat, sabrien si s'ha fet tot el possible o no per rebaixar el valor cadastral. (Es molt fàcil fer demagògia pels cafès) c) no hi hauria disputes per saber de qui és el mèrit o el demèrit de la qüestió.

B) HIVERN CULTURAL.

Ja tenim "Hivern Cultural". És un programa amb molt poques innovacions respecte del d'anys anteriors. No sabem si és per apatia o inoperància dels responsables. I per tota aquesta "Seu plena d'ous" tenim un assessor més, que cobra religiosament un sou. I és que l'Àrea de

Cultura, Esports i Serveis Socials és un autèntic poal foradat. A més dels sous dels regidors - alguns dels quals no el justifiquen-, s'hi ha d'afegir el souarro del director d'àrea, el Sr. Jaume Garau - quatre milions bruts, cada any-. Un senyor que és del Partit Socialista, que, sortosament, no té la plaça fixa però que se li renova cada any. A més de tot això hi ha tres assessors més: un d'assessorament a la tercera edat, un altre que organitza les exposicions i un altre que no sabem quina és la funció concreta. Tots cobren.

Probablement, si els regidors s'hi dedicassin una mica més, si a més de figurar i pintar-la hi posassin el call, es podrien estalviar molts tots aquests assessors i, el que és el mateix, els seus sous: més de 25 milions en tota una legislatura. Suposam que aquesta quantitat bastaria per fer la pista de bàsquet del Pla de Na Tesa. I se'ls podrien estalviar si en comptes de fer tant de clientelisme, a vegades comprat amb els doblers de l'ajuntament, acceptassin els oferiments que de manera particular certes persones d'aquest terme fan a l'ajuntament i que són rebutjades pel senzill fet de no esser del seu partit i per més inri esser membre significat d'un altre partit.

Per avui ja hem insinuat prou coses. Un mes, que notenguem tantes coses a dir, parlarem amb pèls i senyals d'aquesta àrea de govern, parlarem de les persones que hi treballen, què fan, d'on vénen i què cobren...

RAFEL CRESPI RAMIS

PSM-Nacionalistes de Mallorca

Cartes Obertes (<<p. 2)

la vida i l'obra d'aquest il·lustre personatge, no sols per fer-la present, sinó per projectar-la cap al futur i aconseguir que pervisqui en el temps. És també el seu propòsit recórrer i conèixer millor aquells llocs que formaren part del seu patrimoni o de la seva admiració, a les illes Balears, però també a totes les terres llunyanes que constitueixen fites històriques de la seva vida i mort.

Són i seran amics de l'Arxiduc tots aquells que, qualsevol que sigui el seu estament o professió, nacionalitat o raça, se sentin interessats per aquell home d'alt llinatge i de senzill tarannà que, abandonant palaus i rebutjant honors, recalà i arrelà a les nostres Illes, per convertir-les en la seva entranyable pàtria adoptiva i en l'intima realitat dels seus somnis.

Donats a conèixer els propòsits de l'Associació, he d'expressar el meu reconeixement a la Premsa, Radio i Televisió, pel suport i la col·laboració que esperem donareu en el futur en la tasca que ens hem assenyalat.

Finalment em plau donar-vos compte que, el proper dia 17 va tenir lloc a Valldemossa la nostra primera activitat, consistent en: Missa d'onze a l'Església Parroquial, homenatge a l'Arxiduc, devora el seu bust, en els Jardins de Cartoixa, aperitiu ofert per l'Ajuntament, visita al Museu Municipal, a la sala dedicada a l'Arxiduc, finalitzant amb un dinar de companyonia.

Moltes gràcies

Joan Estrany i Obrador
President

GLOSES

Alcampo, centre comercial és obert a Marratxí que, segons diu don Martí, té problemes es local.

Edifici colosal, un tercer competidor, està fet a bon recó de sa part municipal.

Sense llicència d'obertura sembla activitat clandestina amb aquest govern res perdura la nos entren sempre fina.

Un poquet de tolerància cap en es consumidor que perd tota s'esperança amb aquesta administració.

I mirant pels ciutadans que hi puguem anar a comprar en tot cas a passetjar desitjam duri molt d'anys.

Joan Benassar

"OSSIFAR NIUS"

Darrerament m'he vist sorprès per la publicació del que vol ser, segons sembla, un fascicle setmanal d'informació en clau humorístic, que apareix al *Diario de Mallorca*, amb un títol tan il·lustratiu com és el d' "Ossifar Nius". Pel que podem comprovar, a l'hora de maltractar la nostra llengua allò que els sobra als nostres diaris són recurssos.

Perquè s'entengui, i per aquell que no estigui al dia dels fonaments ideològics del prestigiós conjunt musical "Ossifar", són dues pàgines que apareixeran setmanalment escrits en la llengua que ells anomenen en un principi "mallorcano" i que aratambé s'anomena "ossifarès"; però pel cas això del nom ni ve ni va. Aquests senyors se dediquen a fer una macarrònica i forçada fusió de mallorquí dialectal i d'espanyol, que sembla una ironia sobre la parla d'un pagès mallorquí que no sap parlar espanyol, i que resulta, perquè negar-ho, graciosa en alguns casos. Dins el nostre mercat musical, això ha estat un producte nou i que ha trobat compradors en els sectors més variats, sobretot perquè no ha estat encasellat ni com a rock català ni tot el contrari, sinó quelcom a mig camí que pot agradar tant a certs tipus de castellanoparlants com de catalanoparlants de les nostres illes.

L'ambigüitat d'aquest plantejament és enganosa. Els valors continguts en la promoció d'aquest estil lingüístic són els d'una societat en la qual s'imposa una altra cultura dominadora, sota la qual es van fonent els propis criteris lingüístics i culturals, pas immediatament anterior a la substitució de la llengua i cultura autòctones. En aquest sentit, Ossifar ha aprofitat el moment per oferir un producte que és el mirall de bona part de la societat mallorquina: la que està a favor del bilingüisme i la que farà recular sempre la pròpia cultura davant la dominadora, sense adonar-se'n que a poc a poc perd identitat.

En el meu cas, me cridà molt l'atenció el gran èxit de la publicació del primer disc d'Ossifar, no perquè tenguí res en contra de sa música sinó pels valors que crec endevinar en tot això i que ja he explicat. Aquesta admiració s'ha tornat preocupació quan veig que dits valors se difonen no sols amb el suport del CD o el disc sinó que passen a la premsa, medi de difusió més ample i variat quant a classes socials.

Per la part de culpa que toca al diari, que és molta, direm que al *Diario de Mallorca* del diumenge 21 de novembre passat, els únics textos no escrits en castellà eren una esquela en català (al Cel sia), un parenòstic -petit article- en un català ple de

trets de mallorquí dialectal i dues planes per a les prestigioses "Ossifar Nius". Això reflecteix una actitud no gens aliena als rotatius de la nostra illa: se publiquen sovint cartes al director en mallorquí dialectal - autèntiques porqueries quant a rigor lingüístic-, concessió que de bon segur no se tendria amb un castellà escrit en el dialecte que es parla a Cadis, per exemple.

Això té un nom: autoodi. Uns diaris d'aquest estil no poden pretendre esser l'espill d'una societat com la nostra on encara en queden, i molts, de catalanoparlants, sense un sol diari en la llengua pròpia. Per raons segurament de capacitat de difusió de la llengua castellana, i també de pura política dels propietaris dels diaris, ometen qualsevol intent realment afavoridor de la nostra llengua. Així, s'amaguen darrera una cortina de boirosa intel·lectualitat -perquè ells usen la llengua "important", l'única que és entenent per tothom- ignorant que conviuen a dins ca seva amb el fantasma del gonellisme. Així se fa i se desfà en les indústries de la informació del nostre país, Mallorca. No vos deixeu enganar: és un fet provat que el poc respecte cap a la nostra cultura feta en bé d'un malinterpretat enteniment entre els pobles li costa molt car a la nostra llengua.

TOMEU MOLL I MAS

BOIRES ENTINTADES

Qüestió de nom (2) UIB : Universitat de les Illes Balears

"Universitat d'Andalusia", "Universitat de Catalunya", "Universitat de Galícia", "Universitat del País Valencià",... són aquests els noms que reben les Universitats de Sevilla, de Barcelona, de Santiago de Compostela o de València? No, evidentment que no. Les universitats solen dur el nom de la ciutat que les ha engendrades, però no el d'una entitat geogràfica o administrativa concretes, entre d'altres coses, deixant la tradició de costat, perquè seria contradictori amb el concepte universalista d'aquesta alta institució acadèmica.

El nom d' "Universitat de les Illes Balears" (UIB) que dona títol a aquest article, és un nom absolutament

desafortunat. De fet és un nom propi, amb connotacions provincianes, centrat en la "província de les illes Balears", que no té present l'àmbit geogràfic de les Pitiüses, i que, endemés, dona talment la imatge que és una "universitat casolana", creada per a cobrir sols (o preferentment) les necessitats de la "província".

S'hagués pogut cercar un nom més adequat per a una universitat que està ubicada i centralitzada a l'illa de Mallorca. Recuperar el nom d'Estudi General, tal com ha fet la Universitat de València, no hagués estat mala idea, però també s'hagués pogut usar el nom de Mallorca per designar-la, i no crec que per aquest motiu eivissencs, formenterencs i menorquins s'haguessin sentit menys identificats amb la institució del que ara poden sentir-se. O tal vegada la universitat de Salamanca és sols per als habitants de la ciutat de la qual ha agafat el

nom? Sortir de la definició geogràfica no hagués estat difícil, tenint present que tenim una Història i una Literatura que ens haguessin donat suficients noms per batejar-la.

Ha estat manca d'imaginació, precipitació o necessitat d'una definició asèptica la que ha donat nom a la universitat de Mallorca? De vegades els sentiments que posen tant l'accent en noms suposadament integradors, poden arribar a provocar sensacions de falta d'identitat.

Endemés, i ja deixant les coses tal com estan, si hom considera que la UIB ha de tenir un nom geogràfic, amb el qual es sentin identificats menorquins, eivissencs, mallorquins i formenterencs, que almenys li diguin UIBP (Universitat de les Illes Balears i Pitiüses) i tots contents. Com sempre.

ANTONI ROCA

és aquest el món que creàrem ?

El passat 24 de novembre es va complir el segon aniversari de la mort de Freddie Mercury, geni de genis de la música moderna. La lluita d'aquells que l'admiram és aconseguir que no caigui en l'oblit de la gent i que, un cop mort, la seva música arribi també a les noves generacions, perquè així passi a ésser un dels més grans del segle XX.

Al meu amic Pere hi ha moltes cançons seves que no li agraden. Ell sap, però, que no perquè no li agradin no vol dir que siguin obres excepcionals de la musicalment tot poderosa ment Mercuriana. Sempre, però, m'ha alabat profundament la que és darrera cançó del llarga durada anomenat "The Works" i que es diu "Is this the Word we Created?" Marca el punt d'inflexió dramàtic del disc. No es tracta d'una cançó lenta col·locada a mig disc per "descansar" el que escolta, com fan molts. No. És el dramàtic final d'un disc ple de "canya" i fortes cançons en el més pur estil de Queen. Qui no sent devoció per aquesta cançó no comprèn Freddie Mercury.

Mercury vol que després de tant gaudir amb la música reflexionem una mica sobre el que ens envolta. I ademés vol que no hi deixem de pensar. Per això no hi trobareu altra cançó al darrera. Vol que pensem amb la gent que ens envolta i que pateix fam

física i d'esperit, que contemplem les cares d'aquells que pateixen i com cerquen desesperats els mínims per viure. Freddie ens demana si aquest és el món que creàrem i què hi hem fet nosaltres perquè sigui així, què hi feim per canviar-lo. Una invasió en contra de les lleis de la natura, una invasió per la qual vivim. Ens diu també que cada dia neixen infants sense ajuda, necessitats de cures i d'amor en una llar feliç, i que alhora un home ric i poderós s'asseu al seu tron a esperar que la vida passi.

Acaba la cançó dient:
Is this the World we created, we made it on our own
Is this the World we devastated, right to the bone
If there's a God in the sky looking down
What can He think of what we've done
To the World that He created?

Només un darrer comentari. La cançó només la formen una guitarra acústica i la veu de Freddie Mercury. Amb només això n'hi ha més que suficient com per fer una de les grans cançons del segle. Pentura sigui juntament amb Bohemian Rhapsody i Show Must Go On la més emotiva de les seves composicions. Tant de bo aconseguís fer-nos reflexionar a tots aquest Nadal. Molts d'Anys a tots. Molts d'Anys, Freddie!

GABRIEL ÀNGEL VICH
I MARTORELL

FE D'ERRADES

N. de la R. En el cinquè paràgraf del darrer escrit del nostre col·laborador Gabriel À. Vich, publicat el mes de novembre, deia:

"Tan sols observant-la i fixant-vos en l'intentar descobrir fins on arriba el seu saber, però alerta perquè alhora és ella la que t'està fent l'examen per veure fins on arribes tu"

quan, en realitat, havia de dir:

"Tan sols observant-la i fixant-vos en detalls vos n'adonareu. Ho amaga conscient, i et va tantejant, donant pistes per veure si caus en l'enigma d'intentar descobrir fins on arriba el seu saber, però alerta perquè alhora és ella la que t'està fent l'examen, per veure fins on arribes tu."

Demanam disculpes als nostres lectors i, molt especialment, al nostre benvolgut doctor Vich ja que ens consta que es tractava d'un escrit ben especial per a ell.

MÚSICA VISTA

I.- Són paraules del musicòleg andalús Juan Alfonso García, gran coneixedor de l'obra de Manuel de Falla: "Si admiramos las intuiciones y aciertos de esa maravillosa página polifónica que es la *Salve marinera de Atlántida*, en el fondo, haciendo posible este casi milagro, está el contacto con la Capella Clásica".

II.- La Coral Universitària de Palma ha col·laborat en l'enregistrament d'una versió de l'obra pòstuma de Manuel de Falla. En aquesta *nova Atlántida* de la Jove Orquestra Nacional d'Espanya, dirigida per Edmon Colomer, hi han participat com a solistes Teresa Berganza o Simon Estés, per anomenar alguns dels noms més coneguts. La representació illenca era quasi obligada vistes les influències que sobre l'autor tingueren els dies d'estada a Mallorca

PERE ESTELRICH I MASSUTÍ

TAULA PARADA

Ara ve Nadal
menjarem torrons
i amb una gitarra
cantarem cançons

TAMBOR D'AMETLA

Ingredients:

1 quilo d'ametles

1 quilo de sucre

Es pot fer d'ametles senceres o a trossets

-Els dos ingredients es posen al foc dins una greixonera o una olla i s'han de remenar fins que el sucre sia fus i torni caramel·lo.

-Després s'estén la mescla dins un motlo o damunt una pedra de marbre i s'aplanarà amb una mitja llimona fins que tenguí la gruixa que vos agradi.

-Abans que es refredi heu de tallar els trossos de tambor al vostre gust, si no es romprà per allà on li vengui bé.

PANELLETS DE MASSAPÀ

("AMARGOS" i no són gens amargs)

Ingredients:

1 quilo d'ametles pelades i picades

800 gr de sucre

6 vermells d'ou, dos amb el blanc

1 cullerada de canyella en pols

mitja llimona rallada.

-Es mesclen tots els ingredients pastant-los fins que formin una massa compacta.

-Després es fan les corresponents bolletes i es posen dins un motlo untat d'oli.

-Cada bolleta es pot adornar amb un parell de pinyons o una ametla sencera.

-Finalment es couen al forn fins que agafin un coloret daurat.

COCA DE GATÓ

Ingredients:

9 ous

300 gr. de sucre

300 gr. d'ametles crues, escaldades, pelades i moltes

Ralladures de closca de llimona

Un polset de canyella

Saïm per a untar el motlo

-Primerament es separarà la clara dels ous.

-Es batran els vermells i el sucre fins que sigui tot fus.

-A continuació s'hi afegirà l'ametla picada, la llimona rallada i la canyella, mesclant-ho tot ben mesclat.

-Es batran les clares dels ous a punt de

neu i s'aniran afegint a poc a poc a la mescla anterior.

-Posar després la pasta aconseguida dins el motlo ja untat de saïms deixant espai perquè quan pugi no vessi el gató per damunt el motlo.

-El forn ha de ser calent a mitja temperatura i s'hi tendrà la pasta una hora

-És convenient no obrir el forn fins casi el final de la cocció perquè hi ha perill que el gató baixi.

-Per conèixer si ja està a punt punxar-ho amb una agulla de fer calça i ha de sortir ben neta.

-Apagar el forn i deixar el gató dedins fins que sia fred.

-Finalment trabucar el motlo i espolsar el gató amb sucre molt.

CONSELLS PRÀCTICS

Si ve una tempestat pensau a desenxufar la televisió, principalment el fil de l'antena.

No poseu damunt la televisió cap gerro amb flors ni cossiols que tenguí aigua ja que és perillós i podríeu provocar un incendi.

Si heu d'encendre una espelma per evitar que degoti la podeu pintar d'esmail d'ungles transparent i, perquè duri més, devora la flama posau-hi un poquet de sal.

FRANCISCA JUANEDA I ORDINES

Dona d'avui

Dona: Com vestiràs les cames aquest hivern?

Tant per a la més presumida, com per a la més fredolega l'hivern no ha de ser un problema.

Les calces són el gran invent per a la dona, mantenen la feminitat per damunt tot, malgrat siguem nosaltres les que "duim el calçons".

Explicarem un a un els diferents tipus de calces:

- Per a ús quotidià, el més usat és el "panty" d'escuma o *STRECH*, que és espuma amb *lycra*. El seu preu és econòmic o mitjà. També existeix la calceta per dur davall el pantaló.

- Per vestir el que més es du és la *lycra*, mat o brillant, sempre sense costura perquè està passada de moda. La seva gruixa s'amida per *deniers* com més, més gruixada. La normal es situa entre 15 i 20.

- Per a la més presumida hi ha la *lycra* "pell d'àngel o pell de seda". És la més in, brillantors satinades que estiren l'ullada dels més audaços. Només tenen 10 o 12 *deniers* i són molt transparents.

- Per a les més joves lo més desenfadat és el *Foot-Less*, és a dir un *panty de lycra* amb tacte de seda de 80 *deniers*, molt gruixat, casi com un *leotardo* semibrillant, sense peus. Es sol dur amb calceta o calcetí i es pot usar com un pantaló.

- Hi ha calces especials, com poden ser la supertalla i mitjana, per a persones molt gruixades o d'estatura baixa, però grosses de maluc.

- Calces per dur amb trobiqueres o *ligueros*, fins i tot amb trobiguera incorporada.

- El *panty* perla per novies, suggestiu, sensual i especial. De *lycra* 8 o 10 *deniers*, molt fins.

- El *panty* de blonda per a les més agosrades.

- *Panty* per la "doneta" d'entre 11 i 14 anys d'espuma o blonda.

- Colors, molts i molt variats. Veniu a veure'ls i conèixer-los. Amb la presentació d'aquesta revista te n'enduràs un totalment gratuït.

Xisca Hogar

Centre Comercial Pont d'Inca

Tots els qui feim *Pòrtula* vos desitjam el més feliç Nadal i el millor del món durant 1994... cada mes

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

- Centre Coordinador -

BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES MUNICIPALS DE MARRATXÍ

HIVERN CULTURAL 93/94

-CONTES DE NADAL: per na Catalina Valriu "Na Conta Contes

- Biblioteca del Pont d'Inca Nou (Blanquerna):

Dia 22-12-93 a les 11'30 h.

- Biblioteca de Pòrtol (Costa i Llobera):

Dia 23-12-93 a les 11'30 h

-TAULA RODONA: dels clubs de lectors sobre el llibre "La Cinta de Plata" amb la presència de l'autor Miquel Sbert:

- Biblioteca de Pòrtol (Costa i Llobera):

Dia 27-01-94 a les 18'00 h.

- Biblioteca del Pont d'Inca (Blanquerna):

Dia 31-01-94 a les 18'00 h.

-Dia 16-12-93, a les 20 h., a la Biblioteca de Pòrtol (Costa Llobera) presentació dels quaderns de treball "HISTÒRIA DE LA NOSTRA TERRA, HISTÒRIA DE LA NOSTRA GENT" (volums I i II) pel seu autor Guillem Ramis Moneny Obra editada i publicada per l'Àrea de Cultura, Educació i Esports de l'Ajuntament de Marratxí.

**Consell Insular
de Mallorca**

UN POC DE TOT

Per CORREU ens assabenten que:

La fundació ACA va presentar les *Dances Hongareses* de Brahms interpretades al piano a quatre mans per Margalida Palou i Esther Vives. Fou el passat 19 de novembre a ses Voltes de Ciutat.

L'Associació de Premsa Forana ha donat d'alta les revistes *Udol* de Llubi, *Migjorn* de Campos i *Lluna d'Oli* de Porreres i ha donat de baixa *Es Pl Gros* de Lloret.

La cooperativa del CAMP MALLORQUÍ, de Consell, va presentar les bossetes d'ametlla mallorquina ecològica. Les ametlles ecològiques només tenen com a ingredients el clima mediterrani, la saba de la terra i el saber ancestral del pagès.

EL CONSELLER DE CULTURA, Educació i Esports, Bartomeu Rotger, es va reunir per primera vegada amb el ministre d'Educació i Ciència, Gustavo Suárez Pertierra, a Madrid. Un dels principals temes tractats fou el traspass de competències educatives. El conseller Rotger en comenta: "Vàrem acordar institucionalitzar converses periòdiques entre representants del ministeri i de la conselleria, tant per concretar els terminis de la cessió de les competències com per altres qüestions com són l'educació d'adults, la formació del professorat, més competències en l'ensenyament musical i l'adequació de la delegació del MEC a les estructures de la Comunitat Autònoma". També parlaren de la construcció del nou conservatori. Sobre això Bartomeu Rotger diu "vaig sol·licitar al ministre la col·laboració del MEC, amb l'aportació de 500 milions de pessetes. El ministeri ja s'ha compromès a ajudar-nos econòmicament, encara que no hem concretat xifres".

El resum que fa el titular de Cultura, Educació i Esports és el següent: "El missatge més important que vaig voler deixar clar al ministre és la necessitat que el govern central cedeixi les competències educatives el més aviat possible al Govern Balear, per poder treballar des d'aquesta conselleria i aconseguir una educació de qualitat i adaptada a les necessitats de la nostra comunitat. Hem de tenir les competències ja, acceptem la LOGSE, però amb unes connotacions distintes, com a conseqüència de les peculiaritats pròpies de la nostra comunitat, que la fan diferent a la resta de l'estat, i tenint en compte el nostre model educatiu, elaborat fa sis anys".

El curs acadèmic 93-94 de l'EUR té programat els següents apartats: gestió empresarial, direcció comercial, direcció financera, direcció de recursos humans,

cash management, anàlisi d'inversions, estratègies de marketing, expansió d'empreses i informàtica aplicada.

La Secció Filològica de l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS ha analitzat l'ús dels signes d'interrogació i d'admiració en llengües d'estructura interrogativa o exclamativa semblant a la del català (italià, occità, portuguès) o diferent (francès, anglès, alemany, rus, hongarès), i ha comprovat que, amb l'excepció del castellà, és una pràctica universal l'ús exclusiu d'aquests signes al final.

D'acord amb aquesta pràctica, i tenint en compte que l'absència d'una normativa clara condueix a una situació confusional, la Secció Filològica aconsella, amb finalitat simplificadora, d'usar els signes d'interrogació i d'admiració exclusivament al final de l'oració.

228 metges mallorquins signaren un MANIFEST contra la incineració dels residus sòlids urbans. En aquesta iniciativa del GOB els metges manifesten la seva oposició d'acord amb el seu objectiu professional de vetllar per la salut pública. Els contaminants atmosfèrics resultants de la incineració causen, entre d'altres problemes, malalties respiratòries, al·lèrgiques i disfuncions en el sistema immunològic. Entre els metges signants s'hi compten Enric Benito i Santiago Mairata, ambdós relacionats amb Marratxí.

El nostre col·laborador i bon amic Miquel Aguiló va mostrar les seves obres a una exposició efectuada a la Biblioteca can Torró d'Alcúdia entre el 29 d'octubre i el 21 de novembre.

El PSM no prohibeix la col·locació de creus sobre les tombes del cementiri de Vilafranca. Arran d'unes informacions sobre la premsa i "a partir d'uns supòsits falsos es construeix una interpretació que afecta profundament el prestigi i la imatge de l'Ajuntament de Vilafranca i del grup municipal del PSM". Per això prendran "les mesures que siguin necessàries per a millorar les instal·lacions i per a mantenir uns criteris homogenis, i sempre respectuosos amb la voluntat dels ciutadans, en les obres que s'hi efectuïn".

PUBLICACIONS REBUES:

CRÒNICA DE LA PESTA de Miquel López Crespi. Llibres del segle. Barna, 1993.

Es tracta d'un fantasiós recull de narracions del guardonat autor pobler que ens porta a viatjar amb la imaginació per viaranyis aturats del temps i de l'espai. La lectura del conte que dona títol al volum - irònicament cru i depriment - ens dona peu a conèixer una mallorca ben diferent a algunes ensucrades descripcions actualment de moda. *Els gossos guardians* és un seductor recull de l'escriptor egipci Mohammed al-Ghaiti a través dels laberints del Caire. Gràcies a aquest recull disposem d'informació de les increïbles aventures i les exòtiques rondalles traduïdes de l'àrab per Ferran Lupescu. Si continuem fent camí per aquest impressionant dedal creatiu podem pujar a la nau que ens deixarà a l'entrada de l'amagat continent d'Anàrquida. En aquesta ocasió Miquel López Crespi ens ofereix l'oportunitat única de descobrir el que sempre ens han amagat els historiadors oficials. *Fugir és* un cruel i ben meditat experiment literari que ens permetrà gaudir d'una visió de la disbauxa actual: guerres permanents, control de consciències mitjançant TV, buidor i banalitat convertides en suprem valor de l'existència...

Crònica de la Pesta es tracta d'un llibre que no deixa de sorprendre des de la primera plana.

LLENGUA, LITERATURA I SOCIETAT A LA MALLORCA CONTEMPORÀNIA, de Josep Massot i Muntaner. Textos i Estudis de Cultura Catalana, 29. Curial / Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barna, 1993.

Es tracta d'un recull de catorze treballs que ofereixen textos -inèdits o massa oblidats- i estudis referents a Mallorca i en algun cas també a la resta de les Illes Balears i la seva relació amb la cultura catalana durant els segles XIX i XX. La temàtica que hi és abordada va des de la problemàtica de la llengua al segle XIX - amb els conflictes entre Marià Aguiló i Antoni de Bofarull, o les polèmiques sobre l'ús de la llengua arcaica - fins als contactes entre els poetes de les Illes i el monestir de Montserrat, passant per aspectes poc coneguts com són les cartes d'Antoni M. Alcover a Marià Aguiló, l'actitud de Gabriel Alomar en relació als clergues intel·lectuals, la relació entre Joan Alcover i Lluís Nicolau d'Oliver, noves aportacions

a la correspondència mallorquina amb Guerau de Liost, Maria Antònia Salvà com a col·lectora de cançons populars i traductora de Mistral, cartes de Miquel Ferrà a Nicolau d'Oliver, sobre l'antologia de poetes mallorquins de Bartomeu Rosselló-Pòrcel, les confidències de Miquel Ferrà a Herminia Grau i a Agustí Duran i Sanpere, l'antologia de literatura medieval de Mallorca de Sanchis Guarnier i encara alguna cosa més conformant un total de 235 planes d'estudis amb apèndix de textos relatius als diversos temes tractats.

MEMORIA HISTORICA DE LA CATASTROFE SUCEDIDA EN EL PUEBLO DE FELANITX EN LA TARDE DEL 31 DE MARZO DE 1844, de Bartolomé Mestre. Edició facsimil. Introducció de mn Pere Xamena i Fiol. Opuscula efímera, 5. Miquel Font, editor. Mallorca, 1993.

Crònica de l'esbaldregada de "sa Timba", amb un balanç de 414 morts, tragèdia que va sacsar el poble de Felanitx a mitjan segle passat i de la qual encara en perdura memòria.

IX CONCURS LITERARI, Vint-i-cinc d'abril 1993. Quaderns au! núm 5. Publicació dels diferents treballs premiats per cursos, de primer a vuitè d'EGB més formació professional més secció oberta, del concurs organitzat per l'Associació Cultural i Comissió de normalització lingüística dels Ports. Editat per l'Ajuntament de Morella.

PUBLICACIONS PERIÒDIQUES:

D'entre les revistes associades a PREMSA FORANA DE MALLORCA rebudes destaquem:

COANEGRA, 106 (Santa Maria del Camí, VI 93). Dona notícia de la presentació del llibre "Els ministrils i els taborers de la Sala" de Joan Parets, Xavier Carbonell, Biel Massot i Pere Estelrich.

L'ESTEL, 270 (s'Arenal, 1 VII) Hi surt una foto dels alevins del Sant Marçal, entrenats per Tomeu Pou, i dels alevins del Pla de na Tesa. També hi surt Biel Massot contestant la qüestió "què pensau de la retirada de publicitat institucional de s'Arenal?".

272 (1 VIII) Jaume Sastre parla del petit comerç mallorquí amenaçat de mort per les grans superfícies. Un peu de foto diu: "Instal·lacions d'Alcampo, la gran

Tots els qui feim *Pòrtula* vos desitjam el més feliç Nadal i el millor del món durant 1994... cada mes

superfície que és a punt d'obrir al terme de Marrad. Aquesta empresa forastera que s'ha instal·lat amb el beneplàcit d'una colla de polítics corruptes i traïdors que viuen de les comissions il·legals tipus Filesa, provocarà una massacre sense precedents dins la petita i mitjana empresa mallorquina".

FELANITX, 2849 (12 VI) Hi trobam "Perdre la llengua, 2" d'Antoni Roca. També són del mateix autor "Crisi" 2851 (26 VI) i "Qüestió de noms" 2855 (24 VII).

FOGANYA, 20-21 (Porreres, VI 93) Inclou com a separata "Amb el record i enyorança d'en Jaume Rosselló i Verger" que era el director de la revista i morí el 31 de maig.

ESSAIG, 150 (Algaida, VI 93). Canvia d'impremta i d'imatge. Així mateix canvia el disseny de capçalera. Inclou el "monogràfic, núm 5" dedicat al Certamen literari de Castellitx 93.

AGRUPACIÓ FOTOGRÀFICA Sant Joan Baptista (Sant Adrià del Besòs, V-VI 93).

AL POBLE, 37 (Mallorca, VI 93)

ARTESANIA BALEAR, 5 (Palma, VI 93) Quan parla de Balear 92 diu que hi fou present Bernat Amengual, de l'olleria de cas Canonge. A la relació alfabètica d'oficis artesans podem llegir: "OLLER. El qui es dedica a fer olles, greixoneres, olletes amb brec, etc. Aquest Menestral pren diferents noms segons la localitat. A l'oca es diuen ESCUDELLERS, a Pòrtol OLLERS i a Ciutat GERRERS"; "PIROTÈCNIC. El qui d'ofici elabora els focs artificials: Coets, rodelles, carcasses, etc. També es diu COETER"; "SIURELLER. El qui fa siurells de fang cuit, generalment pintat i amb un dispositiu per a siular"; "TEULER. El qui d'ofici elabora teules a base de fang cuit". Al llistat d'empreses artesanes amb document de qualificació artesanal hi surten Cas Reiotger del Figuerol, cas Canonge, can Vent, sa Penya, Antoni Serra i Marcé, tots de Pòrtol, Maria R. Horrach de son Ramonell Nou, i can Bernadí de Pòrtol.

BUTLLETI DEL COL·LEGI OFICIAL DE DOCTORS I LLICENCIATS EN FILOSOFIA I LLETRES I EN CIÈNCIES DE CATALUNYA, 85 (VII 93). Dedicat, en part, a l'any Miró.

Butlletí Informatiu de Ceràmica

BUTLLETI INFORMATIU DE

CERÀMICA, 52 (Barcelona, I-VI 93). Parla, entre d'altres, de la mort de Marçal Oliver, de les ceràmiques de Picasso a la col·lecció Ludwig, dels jaciments domèstics de pisa a Fontcoberta (Girona), del primer museu de terrissa d'Andalusia, de l'obra de terra cuita a la Cerdanya, del llibre d'Isidre Clopas sobre ceràmica catalana decorada, de l'etapa inicial de la producció terrissera de Palamós, i de la IX Fira del Fang de Marradix.

BUTLLETI INFORMATIU DEL CENTRE CATALÀ DE ROSARIO, 108 (Argentina, IV 93).

BUTLLETI OFICIAL DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS, 84 a 87 (IV, V 93). En el núm 84 trobam la resposta del conseller d'agricultura i pesca, Pere J. Morey, a la pregunta del diputat Sebastià Serra relativa a les actuacions en tala de pins. Diu així: "Les mesures són les derivades de la Llei de Monts de 8 de juny i de la mateixa Llei d'Espais Naturals. Es fa un control de totes les sol·licituds i s'assenyala el diu amb [sic] un, i afecta a totes les zones".

El 85 inclou una proposició no de llei davant ple del grup parlamentari PSOE relativa a l'ajut als ajuntaments per la retolació dels noms dels carrers en català. Un dels apartats en concret de la proposta diu: "El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de la Comunitat a dirigir-se a tots els ajuntaments que no hagin canviat totes les plaques de carrer en la nostra llengua per tal de conviar-los a fer-ho, atesa la importància que té per a la normalització lingüística de la nostra comunitat".

També inclou la proposició no de llei davant comissió presentada pel grup parlamentari PSM i EEM relativa a finançament de la normalització lingüística. Diu així: "1.-El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de l'Estat espanyol que contribueixi al procés de normalització lingüística a les Illes Balears, d'acord amb el Govern de les Illes Balears, proporcionalment a l'ajut que han rebut les comunitats autònomes de Catalunya, País Valencià i Galícia.

2.- El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de la CAIB a presentar un pla de normalització lingüística per tal d'assegurar l'oficialitat del català que inclogui:

-la creació d'una xarxa tècnica que faciliti la plena normalització de l'administració.

-El finançament de plans d'incorporació del català en la vida econòmica, empresarial i sindical, per millorar la incidència social de la nostra llengua.

-La millora de la presència del català en els mitjans de comunicació social de les Illes Balears".

LA CABANA, 73 (La Fatarella/Tarragona, Estiu 93).

CALIU, 36 (Vall de Sóller, VI 93).

CÀMERA CLUB SABADELL, 103 (IV-VI 93).

EL CORREU DE LA UNESCO, 181 (Barna, VIII-IX 93). Dedicat al món modern. Entrevista al cineasta Oliver Stone, parla de la cursa de la miniaturització, de la imatge, de les barreres del so, de la invenció musical... i més coses.

CQ. RADIO AMATEUR, 115, 116 (Barna, VII, VIII 93). El 115 parla de la festa final de l'Olimpiada de la Radioafecció i de la Nit de la Radioafecció, entre d'altres coses. El 116 fa referència als toroides, als acopladors d'antenes per a 2 m., a l'antena windom i a la telemàtica.

DEBAT JUVENIL. Circular informativa, 172 (Catalunya, VI 93).

ESCLAT, 10 (Sóller, VI 93). Especial dedicat als Premis Vall d'Or de Poesia des del primer concurs de l'any 1987 fins als Premis literaris Vall de Sóller 1992. Inclou els treballs premiats de Gabriel Juan i Galmés, Rosa Maria Pujol, Tereas Obradors, Joan Vigo, Muntxa Cuxart, Joan A. Marting, Salvador Martínez, Manuel Pons, Jaume Vicens, Àngel Fabregat, Aina Ferrer, Anabel Folch, Isidre Julià, Josep Vialta, Jaume Oliver, Joan Baptista Ferrer, Antoni Rodríguez i Jaume Nicolau.

ESTUDIS ALTAFULLENCs, 17 (Altafulla, 1993). L'index inclou "Noves dades sobre el castell d'Altafulla i el linatge dels Requesens, a través d'un inventari del 1506 i altres documents del notari tarragoní Joan Comes" d'Isabel Companys i Farrerons i M. Joana Virgili i Gasol, "Un exemple de la moralitat que regnava a finals del segle XVI, localitzat al Baix Gaià" de Josep M. Recasens i Comes, "El frontal d'altar de sant Pere i sant Andreu, de Miquel Lapuya" de Carina Huguet i Valls, "El traspass de la baronia d'Altafulla el segle XVII" de Manel Güell i Junkert, "Castell de Tamarit o Tamarit?" de Salvador J. Rovira i Gómez, "Una biblioteca singular sobre la guerra civil de 1936 a 1939, en Altafulla" de Francesc González Huix i "Memòria cultural d'Altafulla (1992)" de Lluís Lorenzo i Posada.

LO FLOC, 131 (Riudoms, V-VI 93).

FREQÜÈNCIES, 5 (Mataró, XII 92). Tracta, entre d'altres temes, de la problemàtica lingüística del petit Màgrib aràbifon, de la literatura andalusina, de l'Islam i l'homosexualitat i de l'esperanto a través d'una entrevista amb André Martinet. A la secció de llibres comenta l'autobiografia d'Anselm Turmeda i La disputa de l'ase, del mateix autor medieval mallorquí.

GIRASOL SOLIVELLENC, 48 (Hivern-Primavera 93). Publicació que ens arriba de Solivella. Informació general integrant en català. Benvinguda.

INFORM (Barcelona, I, V-VI 93). Darreres novel·lats de les Joventuts Musicals.

INFORMATIU DE PUBLICACIONS GENERALITAT DE CATALUNYA, 12, 13 (1993).

LLUITA, 175, 176 (Catalunya, V, VI-VII 93).

MIRALL DE GLAÇ, XXXIII (Terrassa, XII 1992). És monogràficament dedicat a la "Balada del pirata" de Cesc Aldea, nascut a Terrassa el 1957 i mort tràgicament al mar davant Ponta de Sagres, Portugal, el 1982. Es tracta d'un poemari, possiblement en una redacció provisional, trobat entre els seus papers que reuneix els nous textos que constitueixen la seva darrera creació. Per a l'autor es

tractava d'una Balada "per a ésser cantada, de nit, en l'horitzontalitat de l'estimació".

MISSATGE, 256-7, 258-9 (Cardedeu, V-VI, VII-VIII 93).

NOTÍCIES DE LA GENERALITAT, 93, 94 (VI, VII 93).

PANORAMA (Barcelona, VIII-IX 93). Parla de la inauguració de la nova seu de la fundació la Caixa a les Balears, de l'edifici del Grand Hotel i de l'exposició d'Anglada Camarasa.

SANT ANDREU DE CAP A PEUS, 349 a 351 (VI, VII 93).

SIPAJ mensual, 169 (Catalunya, VII-VIII 93).

SOLCS I ONES, 7 (CAIB, VI 93).

TALP, 18, 19 (III, V 93) Revista de Sant Antoni de Vilamajor, Barcelona, darrerament recepcionada. Informacions, comentaris, entrevistes, esports, cuina... amb bona presentació i sentit de l'originalitat. 100% català. Inclou com a suplement la publicació manuscrita i mecanografiada "El talp escolar" (núms 0 i 1; III, V 93). Ben arribades.

S'ULL DE SOL, 35, 36 (VII, VIII 93).

VACARISSES, 298 a 300 (VI a VIII 93). Especial commemorant el núm 300. Enhorabona.

LA VALL, 141, 142 (Vallgorguina, VI, VII 93). En el 141 hi trobam la reproducció d'uns goigs de Sant Marçal, bisbe i confessor -que es venera a la seva ermita de la muntanya del Montseny- que comencen dient: "Bisbe Sant i Confessor / puix de Déu sou tan amat: / Sant Marçal doneu favor / a qui us pren per advocat". També hi ha la crònica d'una excursió a Cal'Oller, una finca i casa en estat ruïnós-propera a Vallgorguina.

VIVIR CON SALUD, 222 (Barcelona, IX-X 93). Dedicat íntegrament a l'artrosi a través d'articles sobre l'envel·liment dels ossos, la coxartrosi o artrosi de maluc, les articulacions, la gonartrosi o de genoll, la prevenció, tractament hidroteràpic, l'artrosi cervical i la de la columna vertebral. Tocant altres temes tracta de la conservació dels aliments, de les vitamines, del forat d'ozó i de la digestió.

XIPRERET, 152 (L'Hospitalet, VII 93).

B.-

Suggestiments? Queixes? Opinions? Comentaris?

Enviau els vostres escrits a **Pòrtula** abans del 20 de cada mes

Precisament aquest mes... (novembre / desembre)

En fa 100 (desembre, 1893)

L'Ajuntament arriba a un acord amb la companyia de Ferrocarrils de Mallorca per fer les obres de la sèquia per dur l'aigua des del torrent de Coanegra a la carretera de Palma a Alcúdia.

Hom nomena Domingo Riutord i Ferrer, veínat de Palma, com a apoderat de l'Ajuntament. També acorden deixar sense efecte el nomenament d'apoderat de Nicolau Montaner i Mas per considerar-lo innecessari.

S'ha de formar el padró d'habitants.

Els vocals electes de l'Ajuntament Bartomeu Canyelles Canyelles, Jaume Mir i Serra i Antoni Juan Carrió presenten la dimissió per incompatibilitat abans de prendre possessió del càrrec. Hom els ho accepta.

En fa 75 (desembre, 1918)

S'aproven les subhastes de lloguer de l'arbitri del dret de matances pel 1919. Peral Pont d'Inca, el Pla de na Tesa i son Nebot s'adjudiquen a Jaume Bestard Salom per 2000 ptes anuals. Les de sa Cabaneta i Marratxí s'aproven a favor de Felip Crespi Ramon per 575 ptes anuals. La de Pòrtol i es Pou des Coll, a Marçal Bestard Serra per 426 ptes a l'any.

En fa 50 (desembre, 1943)

Hom rep un escrit del ministre de la governació denegant la segregació dels barris del Pont d'Inca, el Pla de na Tesa i el Pla de son Nebot d'aquest municipi i la seva anexió a Palma.

Nomenen Antoni Gayà Pons com a inspector municipal veterinari.

El rector de Sant Marçal fou víctima d'un atemptat. L'Ajuntament li manifesta el sentiment pels fets ocorreguts i la protesta pel que representa el vandàlic fet.

S'han d'efectuar les gestions oportunes per adquirir els solars de can Abdon i can Arnau de la plaça de sa Cabaneta per construir-hi la nova casa consistorial.

El coronell cap de la zona aèria de Balears ha proposat arreglar el camí que queda inclòs dins el camp de son Bonet com a compensació per l'ocupació del tros del c/ gral Mola duita a terme per a

l'exemple del camp d'aviació.

Donen permís a Josep Seguí Serra per construir una vivenda al c/ Catalunya de Pòrtol. També a Gabriel Vallcaneras Sans per a una vivenda al c/ València.

En fa 25 (desembre, 1968)

Adjudiquen la contractació de l'obra de construcció dels vestidors del camp municipal d'esports a Gregorio González Alfaro per 66.867 ptes.

Bartomeu Romaguera Prats notifica a l'Ajuntament que les obres d'instal·lació elèctrica de la urbanització ca l'amo en Biel de Pòrtol començaran el proper febrer.

En fa 10 (novembre, 1983)

Pòrtula torna sortir després d'uns mesos d'interrupció. Informa que:

S'ha de construir un centre d'EGB al Pont d'Inca Nou.

S'ha de construir un polisportiu al Figueral.

El mestre Jaume Martí Lladó es jubila després de 23 anys de docència a Pòrtol.

Es renovà la junta directiva de l'APA del Costa i Llobera. President, Gregori Bibiloni; vicepresident, Antoni Canyelles; secretari, Hilario del Olmo; vicesecretari, Joan Canyelles; tresorer, Jacqueline Volait; vicetresorer, Sebastià Fiol. Representant de Pòrtol, Jaume Ramis; id sa Cabaneta, Miquel Canyelles; id es Figueral, Margarida Bennàssar. Vocals, Pere Nigorra, Pau Canyelles, Virgínia Polo, José Fernández, Joan Bestard, Nicasio Martín.

L'Obra Cultural Balear a Marratxí es presentà el dia 18 de novembre. Té el local social al convent de les Agustines del Pla de na Tesa.

Dia 14 d'agost a sa Cabaneta morí el pintor i dibuixant Pere Sureda.

En fa 10 (desembre, 1983)

Pòrtula informa que:

Han de construir una pista polisportiva a sa Cabana.

Han de demanar una subvenció al CIM per finançar la il·luminació del camp de son Caulelles.

L'OCB Marratxí organitza uns "Cursos de llengua i cultura de Mallorca".

Biel

NOTES HISTÒRIQUES DE MARRATXÍ

1523, 5 octubre.- Pere Benet Sala donzell lloga durant 3 anys a Bartomeu Parets i dona Vicença un rafal contigu a la possessió de Marratxí. Deixa una mula i un mul de cabestre per conrar, més 15 quarteres de blat, 13 de civada i 2 d'ordi. La collita serà a parts iguals. Cavarà i conrarà la vinya i cada any hi sembrarà 100 caps. (ARM R-1.011 f. 90).

1524, 6 agost.- El mateix senyor lloga, durant 3 anys, als germans Joan i Agustí Aversó, la possessió de Marratxí amb una mula, dos muls, un rossí, un parell de bous. Es reserva la vinya i les pastures que té arrendades En Carbonell pastor. Li deixa 50 quarteres de blat i 50 entre ordi i civada. Preu 125 lliures. (Id f. 118).

1556, 21 gener.- Perot Tauler de Marratxí va vendre a Tomàs de Verí ciutadà un rafal però han sorgit qüestions sobre el pagament i renuncia a qualsevol causa. (Id R-1.022 f 149 v).

Ramon Rosselló

Precisament aquest mes...

(Viatge cronològic per la història de Marratxí a través de les actes municipals)

COL·LABORADORS: Tolo Aguilar Jofre, Joan Francesc Bennàssar, Josep Antoni Calvo, Miquel Coll i Canyelles, Rafel Crespi i Ramis, Pere Estelrich i Massutí, Leonci Forteza, Francisca Juaneda i Ordinas, Guillem Massot i Juan, Josep Massot i Muntaner, Tomeu Moll i Mas, Magdalena Moreno i Frontera, M. Teresa Moyà Mas, Núria Nogareda, Rafel Oliver, Pep Prats, Melcion Puigserver i Canyelles, Antoni Roca i Jerez, Antònia Rosselló, Ramon Rosselló, Miquel Salom, Biel Santandreu, Mª Josep Sastre Moragues, Vicenç Sastre, Josep Segura i Salado, Xisca Tarongí i Valls, Gabriel A. Vich i Martorell.

PORTADA: Sibil·la de l'església de Santa Eulàlia (Ciutat, segle XX)

CONSELL DE REDACCIÓ: Pere Amengual i Bestard, Miquel Bosch i Auba, Biel Massot i Muntaner, Joana Maria Matas i Alomar, Bartomeu Pou i Fiol.

C/ Major 39, 1
07141 Pòrtol

Núm 135, desembre 1993

Imprès a Imatge 70

D.L.: PM 529/81

Aquell temps!

Quintos de Pòrtol del 74. Foto feta el 26 de maig de 1973.

Esquerra a dreta. De dalt a baix

Andreu de sa Casa nova, Antoni "Parró", Felip des Centro, Antoni "Tirano", Biel "Torretes" (+), Tomeu de cas Ferrer, Jerònia de son Sales, Joan de can Veiet, Joan "Bolao", Martí de can Vic.

Maria de s'Arracó, al·lota d'Antoni "Parró", Esperança de can Millo, na Fuensanta, al·lota d'en Biel "Torretes", Antònia Rosselló, n'Antònia de Santa Maria, Miquel de sa Bassa, Beneta Tries, Maria Ripoll, Miquel "Creuetes", Jaume de can Vent, Joana de sa Pobla, Magdalena Juan.

(Fotografia gentilmente cedida per Antònia Rosselló)